

P. EVSTAHIJ:

Luč višav.

Milo moji duši sije
tvoje lice, o Gospa.
Melodije srce pije,
sluti večni dan neba.

Dete varno čuvaš, Mati,
v njem je skrita božja Moč . . .
Žarek zlati, ti pregnati
moreš le pogube noč!

Simeonu ti si dala,
Deva, jasno Luč višav:
v srcu vstala starčku hvala,
tebi, Jezus, spev, pozdrav.

Jezuščka mi daj, Premila,
Solnce, ki ogreva svet:
duše sila bo razvila
rajske himne vdani cvet.

P. ANGELUS MLEJNIK:

Mirovne naloge III. reda sv. Frančiška.

II.

Na našem sv. očetu Frančišku so se natančno spolnile besede, katere je sv. apostelj Pavel sam o sebi izrekel: „Mrtvenje Jezusovo vedno na svojem telesu okrog nosimo, da se tudi življenje Jezusovo očitno pokaže na naših telesih.“ (II. Kor. 4, 10). Tako je ljubil naš sv. oče mrtvenje in zatajevanje samega sebe, da mu je Kristus celo svoje svete rane vtisnil in ga tako sebi še bolj podobnega storil. To je pa tudi bilo vzrok, da je sv. Frančišek pri vsem svojem ostrem življenju vendar užival največi notranji mir v tem življenju, zdaj pa uživa neizrekljivo blaženost pri Jezusu v nebesih. On nam kliče: Ako hočete dobiti mir srca, ako hočete nasledovati Jezusa, čigar življenje je življenje miru in slave, krotite svoje telo in nosite mrtvenje Kristusovo

na svojih telesih. Le kdor bo ž njim trpel in se stanovitno vojskoval, bo tudi ž njim v nebesih poveličan.

Še nikoli ni bilo tako opominjevanje bolj potrebno, kot je dandanes. Resnično, človeštvo trpi veliko, trpi pomanjkanje na vsem, kar bi moglo življenje prijetno storiti, trpi bolečine in bridkosti čez mero, sliši o groznih bitkah, gleda strašne rane na svojih ljubih, objokuje s potoki solz svoje rajnke in okuša vso grozoto vojske. Res ljudje trpe mnogo, zatajevati in mrtviti se morajo mnogo, ali žal da to ni pri vseh mrtvenje Kristusovo, ker ni v duhu Jezusa Kristusa, ker ga ne prenašajo s spokornim srcem. Zato se pa ne kaže pri njih življenje Jezusovo, življenje, ki bi razodevalo notranji mir in združenje z Bogom, temuč življenje malosrčnosti, razdvojenosti, obupnosti in mrmranja zoper ljubega Boga. Le redki so, ki bi govorili: „Gospod je dal, Gospod je vzel, naj bo hvaljeno Gospodovo ime. Njegova sveta volja naj se zgodi.“

Udje tretjega reda pa morajo hoditi po stopinjah sv. očeta Frančiška in rešiti naloge, katere jim je on izročil, ko jih je sprejel za svoje učence in nasledovavce. Mrtvenje Kristusovo morajo nositi na svojem telesu in trpečemu človeštvu pomagati s tem, da ga tolažijo in mu stavijo pred oči tolaživno resnico: Kdor nosi mrtvenje Kristusovo na svojem telesu, na tem se bo tudi očitno pokazalo življenje Jezusovo, pa tudi njegov mir in tolažba. Pregarjati morajo tiste zle duhove, ki človeštvo tako begajo in vodijo v nesrečo. To se bo pa zgodilo, ako bodo vestno spolnovali vse, kar jih uči sv. vodilo, zlasti ako se bodo vadili v lepih čednostih, v katerih se morajo odlikovati otroci sv. Frančiška in te so: Serafinsko uboštvo, veliko zatajevanje in globoka ponižnost.

V duhu evangelijskega uboštva morajo brzdati one zle duhove, kateri podpihujejo v srcih ljudi grdi pohlep po posvetnih dobrotah in bogastvu, tako, da z nevoščljivostjo gledajo na svojega bližnjega in njegovo premoženje ter jih nezadovoljne delajo s svojim stanom. Pohlep po denarju, dobičkazelnost in zavist je prevzela srca mnogih ljudi. Na vseh krajih so se prikazali nesramni oderuhi in izkoriščevalci, trdi in brezsrčni, ki so porabili stisko svojega trpečega bližnjega, da so obogateli. Glasno o tem pričajo mnogoštevilne sodnijske preiskave in obsodbe zarad oderuštva in pretiranega navijanja cen. Silno žalostno znamenje je to. Kako težko zadnje uro si je s tem marsikdo pripravil. „Sodba brez usmiljenja zadene tistega, ki nima usmiljenja.“ Duh pohlepnosti po denarju in črna zavist je zopet druge zgrabila, da le z nevoščljivostjo in zavistjo gledajo na srečnega bližnjega, ki si je, četudi na pravi način in vsled srečnih vnanjih okoliščin, kaj več pridobil. Nezadovoljnost je zavladala po svetu in čez dalje bolj pogosto se slišijo tožbe in godrnjanje zoper bogatine. Ta duh ne bo tako kmalu izginil in ostal bo še dolgo časa tudi po srečno končani vojski, ker škoda na gospodarskem polju se ne bo tako kmalu popravila, razmere le počasi zooljšale in pomanjkanje še dolgo trpelo. Tukaj imajo udje III. reda priliko z besedo in zgledom svetu pokazati, da se najde prava sreča, mir in zadovoljnost le v vzoru evangelijskega uboštva in da vedno ostanejo resnične besede bel. Zveličarja:

„Blagor ubogim v duhu.“ Pravi mir najde le tisti, ki svoje srce odtrga od posvetnih dobrot, ki ni žalosten zaradi tega, ako je manj prejel, ki ne go-drnja in ne toži, ako je bilo drugemu več izročena.

K temu navaja ude tretjega reda tudi sv. vodilo, ki pravi v II. poglavju: „Udje III. reda naj se drže v vsi svoji noši in obleki tiste srednje poti, ki se slehernemu spodobi, zdrževaje se predragega lišpanja.“ Namen tega pravila je, tretjerednike vzgajati v duhu sv. uboštva, premožne obvarovati pre-grešne baharije in gizdavosti, ubožne pa učiti skromnosti in zadovoljnosti. Ko bi pa tudi sv. vodilo tega ne učilo, mora otroke sv. Frančiška k temu napeljevati že sam zgled sv. očaka, kateri je tako ljubil sv. uboštvo, ga ime-noval svojo gospo in bil še le tedaj prav srečen, ko je bil vrnil zadnjo obleko svojemu očetu, da je ves vesel zaklical: „Zdaj smem po pravici za-klicati: Oče naš, ki si v nebesih.“ S tem ni rečeno, da morajo udje III. reda stradati ali pomanjkanje trpeti na najpotrebniših rečeh, zahteva se pa, da so mirni, vdani in zadovoljni, ko jim sedanje splošno pomanjkanje dela mnogo-terih težav in se morajo marsičemu odreči. Sv. vodilo zahteva, da so dobrih rok in ne puste svojega bližnjega v stiski, ako mu morejo pomagati, da radi odpro srce in roko, kjer vidijo pravo uboštvo in stisko.

Na ta način morajo udje III. reda preganjati duha lakomnosti in sko-posti z duhom sv. evangelijskega uboštva.

Nadalje so dolžni otroci sv. Frančiška preganjati duha nečistosti z duhom krščanskega zatajevanja.

Dolgotrajna vojska ima tudi te slabe nasledke, da je izginila tista resnost in tista npravstvena poštenost, ki se je pokazala pri začetku vojske. Kakor v verskem oziru je prevzela mlačnost mnogo ljudi tudi v npravstvenem oziru ter se prikazala velika razbrzdanost in lehkomišljenost. Splošno se toži, kako spridena je mladina, kako razposajeni in ne-ubogljivi so otroci, kako surovi in nesramni mladeniči, kako lehkomišljene in predrzne dekleta, da celo od mnogih zakonskih se ne sliši nič dobrega. Grozno je, ko človek gleda to nesrečno, v mesenost pogreznjeno človeštvo, ko čuje o silni množici bolnikov, ki so oboleli zaradi grdega življenja. S strahom se poprašujejo vlade in vsi pošteni ljudje, kateri imajo še kaj srca za blagor ljudstva, kam bo ta povodenj nečistosti pripravila sedanji rod? Kakšen bo prihodnji rod? Kako bi se dalo zasuti to močvirje? Kdo bo na-pravil jez tej pogubni povodnji?

Udje III. reda so poklicani, da nesrečnemu človeštvu tudi v tej siročini pomagajo. Poklicani so in po svojem sv. vodilu tudi za to sposobni. Sveto vodilo jim predpisuje spokorno življenje. „Plesov in gledaliških iger kakor tudi razkošnih poedin naj se skrbno varujejo. Jed in pijačo naj zmerno uživajo.“ Tretji red naj v nasladnost zakopane ljudi tako rekoč venkaj zvabi iz krčem in gledališč in jih zopet pripelje nazaj v krog svoje družine, naj jih uči ljubiti domačo hišo, kjer bodo našli najčistejše veselje. Kjer sta v krščanski družini oče in mati otroka sv. Frančiška, vneta in prepričana tre-tjerednika, ne samo po imenu, temuč po življenju, bosta tudi vzgojila svoje otroke za lepo, čisto in zmerno življenje. Nikdar ne bosta dovolila, da bi

se v hišo vtihotapil kak zapeljivec ali pohujšljivec, če tudi v podobi kake umazane knjige ali slabega časopisa. Dobro poznata prepoved sv. vodila, ki se glasi: „V družini naj si prizadevajo dajati drugim lep zgled, naj pospešujejo pobožnost in dobra dela. Knjig in časopisov, ki bi mogli škoditi čednosti, naj ne puste prinašati v hišo in naj jih prepovedo svojim podložnim.“ Skrb za vestno spolnovanje tega pravila jih bo priganjala, da bodo od svojih otrok odvrčevali vse, kar bi jih moglo pokvariti ali na slaba pota spraviti; zlasti ne bodo nikdar dovolili, da bi se njih hčere nosile in oblačile tako kakor se obnaša in oblači sprideni svet. Vsako nošo, ki zbuja strasti, pase nesramnost in kaže bahato lišpanje bodo ostro prepovedali in dovolili svojim otrokom le samo to, kar se po njih stanu spodobi.

Kjer v krščanski družini vlada ta duh sv. Frančiška, duh čistosti in spokornosti, kakor zahteva sv. vodilo, tam bo tudi vzgledno zakonsko življenje. Kruta vojska je napravila strašne vrzeli v družinah in pobrala na tisoče in tisoče mož in mladeničev. Z izgovorom na vojsko se je začelo po svetu silno skruniti zakonsko življenje. Pogubna je ta žalostna prikazen, ki se je v toliki meri pokazala ne le v velikih svetovnih mestih, temuč se kaže že tudi po deželi. Ta brezverska kuga spravlja narode v pogubo in kliče jezo božjo na maščevanje. Bog si ne pusti segati v svoje pravice. Skušnja uči, da pride v take družine kaj rada nesreča ne le na brezvestne stariše, temuč tudi na otroke, katere še hočejo imeti. Pravega božjega blagoslova v takih hišah ni, mej tem, ko se pogostokrat očitno kaže v družinah, katere žive v strahu božjem in po volji božji.

Ne morem misliti, da bi se bila ta kuga brezverstva in spridenosti zajedla v katero tretjeredniško družino. Sv. vodilo vzgaja močne žene, krščanske matere, katerim žrtve in naloge matere niso nikoli pretežke, katere so vedno pripravljene raje umreti nego zakon z grehom oskruniti. Sv. vodilo vzgaja krščanske može, ki verujejo, da nad nami kraljuje neskončno sveti in vsevedni Bog in dobri oče, ki očetovsko za nas skrbi. Njegovi previdnosti moške tretjeredniki popolnoma zaupajo in le samo za to skrbe, da bi otroke, katere jim bo on dal, tudi zanj in za nebesa vzgojili. Taki moške, kateri zvesto spolnujejo sv. vodilo, nosijo mrtvenje Jezusovo na svojem telesu in na njih se razodeva čisto, sveto in požrtvovavno življenje Jezusovo.

Kjer je v župniji dobro vrejena in vojena skupščina tretjega reda in v nji vlada pravi duh pokore, čistosti in krščanskih čednosti, tamkaj bo taka skupščina kvas, ki bo v župniji prekvasil in razkužil gnjilobo, ako se je v nji morebiti že pokazala. Duha nečistosti bodo vestni tretjeredniki pregnali z duhom krščanskega zatajevanja in spokornosti.

Pregnali pa bodo tudi duha napuha z duhom ponižnosti.

Duh prevzetnosti je toliko star kot pekel. Čuditi bi se morali, da bi se ne trudil v tej vojski pridobiti si privržencev. Čeravno se zarad ostrih zapovedi ne drzne tako očitno in glasno razodevati nasproti posvetni oblasti, toliko bolj pa se drzne nasproti cerkveni oblasti. Kolikokrat se je slišalo v teh časih tudi in ust sicer dobrih in vernih, pa nerazborcih in omejenih

ljudi: „Papež in duhovniki so krivi vojske!“ Zdaj more vendar že vsak otrok vedeti, da je vojsko zakrivila človeška spridenost, nevoščljivost, pohlep po svetovnem gospodstvu, dobičkaželjnost in pa brezverstvo svobodomislecev in framasonov, ki hočejo ž njo doseči svoj peklenški namen, namreč speljati ljudi v brezverstvo in jih odtrgati cerkvi in duhovništvu. Ali more človek zdravega razuma natveziti sv. cerkvi in njenim služabnikom to strašno gorje, ki je zadelo človeštvo?! Ali ima sveta cerkev kaj dobrega pričakovati od svojih najhujših sovražnikov framasonov, kateri vladajo po Angleškem, Francoskem, Laškem in v Ameriki? Kdo si je bolj prizadeval pomiriti sovražne države in ustaviti vojsko, ako ne sv. oče papež Pij X., ta blagi in sveti namestnik Kristusov, kateremu je počilo srce in je umrl od žalosti, ker svet njegovega glasu ni poslušal in drl naprej v strašno nesrečo?! Kdo se vedno in vedno oglašča, prosi in roti vladarje, naj napravijo mir in končajo to grozno klanje, ki spravlja Evropo v pogubo? Ali niso to sv. oče papež Benedikt XV., ki so meseca marca pisali: „Vrgli smo se takorekoč med vojskujoče se narode, kakor oče med boreče sinove in jih rotili v imenu tistega Boga, ki je neskončna pravica in ljubezen, naj opuste namen medsebojnega uničenja!“ In vendar se brezversko in brezvestno govorjenje zoper papeža še vedno sliši. Ali ni to največja zaslepljenost, pa tudi grda nehvaležnost in hudobija? Težak bo odgovor za tako obrekovanje. Pekel pa ne bo premagal te skale, naj se še tako vanjo zaletuje. Vsak si je še glavo razbil, kdor se je vanjo zaletel. Koliko pohujšljivega govorjenja morajo poslušati naši vojaki na bojišču, koliko naši dobri ljudje v domači hiši in po krčmah! Pri vsaki priliki se spravijo kake zgube na sv. cerkev in opletajo s svojim umazanim in brezverskim jezikom ter rujejo iz src ljudi vero in spoštovanje do duhovnikov. Menim, da ni poštenega tretjerednika, ki bi se ne zgražal nad takim govorjenjem, ki bi ne vedel, kaj je v sedanjih časih duhovnik ubogemu, trpečemu človeštvu. Ne glede na to, da je na tisoče duhovnikov na bojišču vedno v smrtni nevarnosti, da jih je že mnogo padlo najbolj častne smrti, pri najsvetejšem opravilu, ko so tolažili naše umirajoče junake, da jih je mnogo ranjenih in pohabljenih, mnogo po bolnišnicah, mnogo v jetništvu, ne glede na vse to, vprašam, kdo je doslej bolj skrbel za red, pokorščino, vstrajnost in pogum pri vojakihi? Kdo je več storil domačim v njih stiskah, raznih potrebah, v njih žalosti, ako ne duhovnik?! Vzemite dušne pastirje in postavite jih v strelne jarke, pa boste videli, kaj bo ljudstvo brez duhovnikov, kaj bodo ovčice brez pastirjev. Ali bi se ne spolnile besede Kristusove: „Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce.“?!

Tretjeredniki! Vi ste otroci sv. Frančiška, tega skozi in skozi katoliškega moža, tega zvestega sina sv. cerkve, vi ste poklicani, da se ustavite temu duhu napuha, s svojo otroško vdanostjo do svetega očeta, do svojih duhovnikov in sv. cerkve. Saj ne more nobeden biti sprejet v III. red, ako ni trden v sv. katoliški veri in vdan rimski cerkvi in apostolskemu sedežu. Tako zahteva sv. vodilo. Zgodovina III. reda uči, da so se tretjeredniki vedno odlikovali s svojo posebno zvestobo do sv. očeta papeža in do sv. cerkve, da

so bili vedno pravi Makabejci, nevstrašeni bojevniki, ko je bilo treba braniti sv. vero in cerkev. Spominjajte se torej dolžnosti, katere vam sv. vodilo nalaga, zavedajte se preteklosti svojega sv. reda in ostali boste zvesti sv. cerkvi, v duhu ponižnosti branite papeža in duhovnike. Ozrite se večkrat na svojega sv. očeta Frančiška! Njega krase svete rane križanega Zveličarja. „S Kristusom sem na križ prabit! Če pa kedo Jezusa ne ljubi, naj bo preklet!“ Tako nam on kliče. O, da bi mogli tudi mi tako govoriti! Zvesto spolnujte sv. vodilo in nosili boste na sebi mrtvenje Kristusovo in njegovo življenje se bo enkrat razodelo na vašem telesu v večni blaženosti!

P. ALFONZ FURLAN:

O mesečnem priprošnjiku ali patronu.

Bl. Filipa Mareri, devica 2. reda.

Sramežljivost.

Filipa je bila hči bogatega grofa Marerija v Italiji. V otroških letih ni marala za otročje igre; ljubila je samoto, rada je molila in se pridno učila: razumela je latinski jezik in brala latinsko sveto pismo v svojo veliko tolažbo. Svet in ničemernost sovražiti jo je učil sv. Frančišek Serafinski. Mnogo plemenitih in bogatih mladeničev jo je snubilo; njen oče in brat, kardinal Tomaž sta jo nagovarjala, da naj se omoži, toda Filipa je Bogu posvetila svoje devišstvo in nikakor ni hotela stopiti v zakonski stan. Odrezala si je kite in šla s svojimi tovarišicami na Goro Mareri in živele so kakor redovnice svete Klare. Ko je njen brat Tomaž spoznal, da se v resnici ravna po navdihovanju božjem, ji je podaril svojo cerkev svetega Petra in zraven napravil samostan za njo in njene tovarišice. V samostanu se je posebno vadila v ponižnosti; dasiravno je bila duhovna mati in učiteljica svojih duhovnih hčera, je vendar bila vedno pripravljena opravljati vsakdanja hišna opravila v samostanu. Natančno je ubogala in spolnjevala božje in cerkvene zapovedi in sveto vodilo. Skrbno se je ogibala lenobe, ki toliko duš zapelje nečistost. Trdno je zaupala na previdnost božjo; nikdar se ni pritoževala, kako se bodo preživile v samostanu. Siromašnim je rada delila kruh in drugo hrano, zlasti, ako so jo prosili v imenu božjem. Žalostne je tolažila; grešnike previdno opominjala in molila za nje. Malokdo ni šel boljši od nje, ako je ž njo govoril. Za njeno spokorno in pobožno življenje ji je Bog dajal nenaavadne ali izredne milosti v življenju, po njeni smrti je pa storil še več čudežev ljudem, ki so se ji priporočevali. Umrla je 16. februarija leta 1236.

Sveta cerkev pravi, da si je Marija, Mati božja, najboljši del izvolila; izvolila si je pa devištvo. Sveto devištvo je Jezus toliko ljubil, da si je izvolil za svojo Mater najčistejšo devico, za svojega krušnega očeta deviškega svetega Jožefa in med vsemi apostoli je najbolj ljubil deviškega svetega Janeza evangelista. Blažena Filipa si je izbrala deviški stan, četudi je imela veliko bogatih snubačev; posnemala je presveto devico Marijo in se ni menila za tiste, ki so jo kot „staro devico“ zasmehovali. Zdaj se med pravimi in modrimi devicami v nebesih veseli in bo na veke uživala srečo čistih Jezusovih nevest. Pobožna duša, ako se želiš tudi ti z blaženo Filipo radovati v raj, se ne meni, ako bi te kdo zasmehoval zato, ker si si izvolila deviški stan. Posnemaj blaženo Filipo v sveti čistosti; po njenem zgledu ljubi samoto in bodi sramežljiva. Varuj se radovednosti, lenobe in nezmernosti v jedi in pijači. Ako moraš skrbeti za otroke, glej, da bodo dostojno oblečeni; zakaj veliko je na pol „gosposkih“ mater, ki svoje hčerke nesramežljivo oblačijo in premalo pazijo nanje. So ženske, ki hodijo celo k svetemu obhajilu z razgaljenimi prsi kakor popolnoma posvetne in gizdave gospodične. Mislijo li dopasti Jezusu s tako pohujšljivo obleko?! Oj ne; s tem gojijo pohotnost in so drugim v spotiko. Ti pa, pobožna duša ne posnemaj takih lehkomišelnih prevzetnic, temuč blaženo Filipo, bodi sramežljiva in dostojna, varuj lilijo svetega devištva ali sveto čistost v svojem stanu; zakaj „blagor jim, ki so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali“. (Mat. 5, 8).

P. BONAVENTURA RESMAN:

Šola trpljenja.

Dušno trpljenje.

e pobožne duše, ki se tako skrbno trudite za Boga, za svoje zveličanje, ve marljive učenke šole trpljenja, kaj je tisto tiho, skrivnostno trpljenje, ki vas, menda edino vas, tu in tam obišče, tako hudob, da celo vas, ki ste vajene trpljenja, privede skoraj do obupa? Samo vam je znano, le ve ga umete in tisti, ki so se kdaj ž njim seznanili. V sv. pismu zasledimo te vrste trpljenje, čujemo tožbe tako trpečih; iz življenja svetnikov nam je znano; v knjigah mistikov beremo o njem; učeniki duhovnega življenja pišejo o dušnem trpljenju, skušajo prodreti v njega tajnosti.

Brez vidnega vzroka, brez napovedi se izvrši v duši, ki je veselo delala v svojem vinogradu, uživala srčni mir, sladkost ljubezni božje, nenadni no-

tranji prevrat. Zatone ji solnce bližine božje, ni g več ljubega notranjega miru, vsa notranjost je odeta v neprodirne megle, v egiptovsko temo. Čuti se zapuščeno od Boga, zoperno ji je delo, zoperna molitev, brez tolažbe je, vsa obupana, dvojbe in skušnjave se silno v njo zaganjajo, strašna suhota jo objame, molitev, pobožna čuvstva, ljubezen, vse nekam otrpne, žuga popolnoma ugasniti.

Sirota taka duša toži s psalmistom: „Boga sem iskal, premišljeval sem, veselil sem se, sedaj pa moj duh omaguje . . . prestrašen sem in ne govorim. Prevdarjam v svojem srcu: ali bo Bog neki na veke zavrnel, ali ne bo več milostljiv?“ (Ps. 76, 4). Z Jobom kliče: „Glej, proti vshodu grem in se ne prikaže, proti zahodu in ga ne začutim; ako na levo, ne dojdem ga, ako na desno, ga ne vidim; on pa ve mojo pot in me poskuša kakor zlato, ki gre skozi ogenj.“ (Job 23, 8). „O, da bi bil kakor v poprejšnjih mesecih, v dnevih, ko me je Bog varoval, ko je svetila njegova luč nad mojo glavo in sem hodil pri njegovi svetlobi po temi, kakor v dnevih moje mladosti, ko je Bog bil skrivši v moji hiši!“ (Job 29, 2).

Kaj početi v takem bridkem dušnem trpljenju? Kar imaš kot kristijan storiti v vsakem. Najprej se ponižaj in vprašaj, če ni morda lastna krivda oblak, ki ti je zakril božje obličje; iz srca obžaluj, spokori se! Navadno ima res tako obiskanje namen: po popolnosti hrepenečo dušo ohraniti v ponižnosti, obvarovati jo zelo nevarnega dušnega napuha. Kliči zato ponižno s Tomažem Kempčanom: „Ako je tvoja volja, da sem v temi, bodi češčen, ako hočeš, da sem v svetlobi — bodi zopet češčen; ako me blagovoliš potolažiti, bodi češčen, in če je tvoja volja, da sem v stiskah in v strahu — bodi prav tako na veke češčen! Svetloba in tema hvalita Gospoda!“

Potem pa zlasti v te vrste trpljenju: ključavnico na usta! Ne govori o svojem trpljenju; nikdar ne daj svojega trpljenja drugim čutiti. Naj te dalje tako trpljenje nikdar ne ovira pri delu, v poklicu, v spolnjevanju stanojskih dolžnosti. Če tako ravnaš, postaviš svojemu trpljenju močan nasip, da ne morejo njega valovi iz struge, da ne napravijo upostošenja. Neredkokrat pa je tako žalostno dušno stanje posledica slabega telesnega razpoloženja ali prenapornega dela; v tem slučaju treba pač odstraniti vzroke; daljši sprehod ali kako drugo razvedrilo večkrat izvrstno služi.

Velikega pomena je za vsacega, ki ga je obiskalo dušno trpljenje, da spravi svoje trpljenje v zvezo z Gospodovim trpljenjem; s tem si odpre najizdatniši vir tolažbe. Gospodov klic na križu: „Moj Bog, zakaj si me zapustil,“ spričuje, da je hotel okusiti Sin božji sam vso grenkost od Boga zapuščene duše — v zgled in tolažbo vsem, ki jih obišče slično trpljenje. Tudi preblažena Devica Marija ni bila prosta dušnega trpljenja; vso njegovo bridkost je okušala tri dni, ko je vsa žalostna iskala 12letnega Jezusa. Velike svetnike je večkrat in dolgo stiskalo to trpljenje; sami pa spričujejo, da so sledile takim hudim dušnim bridkostim izredne milosti in tolažbe. Vzroka dovolj, ponižno in potrpežljivo vstrajati! „Kdor po temi hodi in

nima luči, naj zaupa v ime Gospodovo in naj se opira na svojega Boga!“ (Iz. 50, 10).

Mistik Tauler obširno razpravlja o dušnem trpljenju. Včasih, pravi, so bogoljubne duše tako prepojene ljubezni božje in v taki blaženosti, da se zdi: ni je žrtve, ki je ne bi Bogu prinesle, svoje življenje bi z veseljem darovale za Boga; vse jim gre tako mirno, lahko, veselo izpod rok. Nankrat se pa vse spremeni; vse drugačna, temna, trnjeva pot je, ki jo jim odkaže Bog; same sebi so prepuščene; zdi se, da jih je Bog popolnoma zapustil; silne bridkosti jih stiskajo; ne vedo več, ali so bile sploh kdaj prijateljice božje, ali imajo Boga ali ne, ali so še, ali niso več v milosti božji; tako hudo jim je, da menijo: cel svet ne obseže njih gorja. — Trudi se, da ob času duhovne suhote, — ta nauk daje skušeni mož takim dušam, — prav tisto delaš, kar si delal ob času največje duhovne tolažbe. Kakor si delal, ko si zadnjič v sebi čutil Boga, tako delaj sedaj, ko ga pogrešaš — in ga boš spet našel.

M. ELIZABE :

To ni moj dom!

To ni moj dom! Kako bi mogel biti?
Le kratko solnčna luč nad njim gori.
Nagledati ne morem zvezd se jasnih,
preštevam jih, a dan jih pogasi.

To ni moj dom! Kako bi mogel biti?
Pomlad nasuje cvetja kroginkrog,
poletje ga napaja s čistim žarom,
jesen pa kruto trga ga iz rok.

To ni moj dom! Kako bi mogel biti?
Z obljubami odpira slavcem gaj,
a komaj so ubrali sladke strune,
v deželo solnčno tira jih nazaj.

To ni moj dom! Kako bi mogel biti?
Bodeče trnje mi prepleta pot,
utrudi noga se po stezah strmih,
utehe iščem, najdem križ povsod.

To ni moj dom! Kako bi mogel biti?
Živim naj večno, pravi Rešenik,
a trda zemlja kleše neprestano,
vsak kamen — smrtni spomenik.

To ni moj dom! Kako bi mogel biti?
Sam nima sreče, meni naj jo da?
Za dušo mojo, ki je bitje večno,
edini, večni dom je vrh zvezda.

Kažipot k popolnosti.

Modrost sveta — nespamet pred Bogom.

Naš pesnik Prešeren je zapel некоč: „Sem dolgo upal in se bal, Slovo sem upu, strahu dal . . .“ Brezdvojbeno so mu te besede izsilili iz srca upi, ki so mu splavali po vodi. — Hvala Bogu, da kristjan, ki ga prešinja živa vera, nima prav nobenega povoda, da bi slično govoril o svojem upanju na Boga. Zakaj vsemogočni, neskončno dobri in zvesti Bog — Oče nebeški mu je zanesljivo poroštvo, da ga upi ne bodo varali.

„V tebe o Gospod sem zaupal, ne bom osramočen na veke.“

Dà, kristjani smo res srečni, ker smemo, še več, celo moramo zaupati. Vendar naše zaupanje ne sme biti slepo ali celo predrzno, ampak krščansko. Izvirati mora iz spoznanja lastne slabosti in božje ljubezni ter popolnosti. Bog namreč želi, da si zvestobo njegovih obljub zaslužimo.

Vera je mostišče, upanje mostnice našega duhovnega mostu, ki se po njem bližamo vedno cvetočemu bregu nebeških livad. Ali kakor morajo biti mostnice močne in trdne, da se ne šibe in ne podero pod težkimi koraki trudnega popotnika, tako mora biti tudi naše zaupanje močno in trdno, to je, naše zaupanje morajo podpirati stebri — čednosti. In o teh stebrih, na katerih mora sloneti naš duhovni most, hočemo nekoliko govoriti. Spoznati hočemo njihovo bistvo, lepoto in korist, zato da jih vzljubimo ter se zanje navdušimo, da se bomo v njih vadili in utrjevali. Kako zadovoljni in blaženi bomo, ako se nam posreči postaviti te stebre krščanskega življenja. Podobni bomo možu, ki o njem poje psalmist: „Blagor možu, ki se Boga boji . . . mogočen bo njegov rod na zemlji, rod pravičnih je blagoslovljen“ (111, 1. 2). Tudi nas bo prešinja „strah božji, ki je začetek modrosti“ (Ps. 110, 10) in vir zaupanja, ki človeka nikdar ne vara. Naše srce bo rado in „trdno zaupalo v Gospoda“.

Prvi poglobitni steber našega upanja je prava modrost. „Modrost sveta — nespamet pred Bogom“ (I. Kor. 3, 19). Kratko pa jedrnato nam označi v teh besedah sveto pismo bistvo krščanske modrosti. Če je modrost sveta nespamet pred Bogom, potem se mora modrost sveta razločevati od modrosti nebes. In ta razloček si moramo ogledati, da ne zamenjamo obeh in si ne izberemo modrosti sveta za voditeljico v duhovnem življenju.

V čem se razodeva modrost sveta, po čem hrepeni in kam vodi človeka, ki se ravna po njenih nasvetih, to so vprašanja, na katera hočemo odgovoriti!

Modrost sveta hrepeni le po uživanju in veselju, ki ga nudi človeku vidni svet. Zato je človek, ki ga vodi ta modrost, z dušo in telesom zatopljen v ono nizkotno in poniževalno veselje, ki more pač osrečiti brezumno stvar, ki bi pa nikakor ne smelo biti glavni smoter našega življenja. Saj smoter in namen razumnega človeka ne more biti istoveten s ciljem živali, ki nima višjih umskih zmožnosti.

Če se pa oba cilja vjemata, kako naj si potem razlagamo besede svetega pisma: „Ponižal si ga malo pod angelje, s slavo in častjo si ga ovenčal in ga postavil čez dela svojih rok. Vse si podvrgel njegovim nogam, ovce in goveda vsa, vrh tega še drobnico polja, ptice pod nebom in ribe morja . . .“ (Ps. 8, 6—8).

Človek, ki ga vodi modrost sveta, se vsled tega navadno ne briga prav nič za Boga, za dušo svojo in večnost. Že tu na zemlji hoče užiti vse veselje v polni meri. Zemlja mu bodi raj, krščanska nebesa rad prepusti drugim. Ker mu pa življenje „trpinov in siromakov“ ne more nuditi veselja, ki po njem hrepeni noč in dan, zato si „modrijan tega sveta“ skuša pridobiti mnogo bogastva, da bi si ž njegovo pomočjo uredil zložno, prijetno življenje.

Bogastvo in zložnost, zvesta spremljevalka bogastva, to je ves mik njegovega truda in hrepenenja. To je ona skrivnostna moč, ki ga neprenehoma vsposodbuja, krepí in podpira, da ne omaga. Če bo bogat, ve, da si bo lahko privoščil marsikatero veselje, dovolil marsikako zabavo, ve, da ga bo svet čislal in spoštoval. Odtod neumorni trud in neugnano hrepenenje po bogastvu. Vsa njegova modrost se začinja, meri in konča pri bogastvu. In da bi si pridobil bogastva, se poslužuje zopet sredstev, ki mu jih nudi svet. Najložje bomo to spoznali na lahkoživem zapravljavcu, lahkoživem bogatinu!

Veselo, zložno in razkošno hoče živeti. Saj ga je modrost sveta prepričala, da je to prvi in edini namen človeškega življenja na tem svetu. Toda za tako življenje je treba časa, zdravja in pred vsem denarja. Da bi si ga pridobil, le glejte, kaj vse počenja.

Svoj denar nalaga v banke ali v druga podjetja, ki mu donašajo precej dobička. Rad posojuje, pa le tistim, ki mu obljubijo velike obresti. Prekupeje, toda le tam, kjer upa z gotovostjo, da se bo obilno okoristil. Ali to bi ne bilo še najhujše. Modrost sveta, ki daje prepričanje človeku, da je cilj našega življenja uživanje in veselje sveta, mu svetuje slednjič, da naj se poslužuje tudi pregrešnih pripomočkov, samo da bi si ustvaril raj na zemlji. Ali ne opazujemo tega pri „otročih sveta“? Kaj se briga lahkoživ bogatin za zapoved ljubezni do bližnjega, ki zahteva od nas, da moramo biti usmiljeni in dobrosrčni do trpina — svojega sobrata?! Kaj se zmeni lahkoživec za sedmo božjo zapoved, ki nam strogo prepoveduje, da ne smemo goljufati in krasti?!

Slep za vse pravice bližnjega in gluh za svoje dolžnosti drvi čez drn in strn za svojim malikom — uživanjem sveta!

S hladnim nasmehom tepta najstarejše pravice, prestopa najsvetejše postave, razveljavlja najmočnejše pogodbe in ruši najtrdnejše temelje dru-

žinske sreče ter družabnega reda. V objemu svojega mamona ne pozna ne Boga, ne cesarja, ne božjih ne človeških postav.

Popačena narava in poželjivost mu narekujeta postave in te edine so mu merodajne. Sveto pismo nam nudi kaj jasno sliko o nesrečni in žalostni usodi človeka, ki se ravna po nasvetih modrosti sveta: „Kdor hoče obogateti, pade v skušnjavo in v veliko neumnosti in škodljivih želj, ki potope človeka v pogubo in pogin.“ (I. Tim. 6, 9).

Slična usoda, kakor bogatina, ki nima nikdar dovolj bogastva, čaka vsakega, ki ga vodi ta modrost — greha! Da doseže to, kar mu svetuje popačena narava, ki jo zlorabi modrost sveta, zastavi vse svoje moči in zmožnosti, se ne ustraši nobene krivice, nobenega greha. Suženj postane svoje poželjivosti. Kam pa pripelje suženjstvo poželjivosti človeka, na to vam, ljubi tretjeredniki, ne bo težko odgovoriti.

Človek, ki ga vodi modrost sveta, išče le srečo in veselje, ki mu ga nudi svet. In kakšna je ta sreča in kakšno veselje sveta? Naj nam odgovori modri Salomon: „Rekel sem v srcu: Pojdem, da se vdam nasladam in bom užival dobrote. Pa sem videl, da je ničemerno tudi to. (Prid. 2, 1). . . . In nobene stvari od vseh, kar so jih pozelele moje oči, nisem jim odrekel in nisem branil svojemu srcu, da ne bi uživalo vsake naslade in se radovalo v tem, kar sem bil pripravil, in to sem imel za svoj delež, da bi užival sadove svojega truda . . . Ali v vseh teh rečeh sem videl ničemernost in nadlogo duha.“ (Prid. 2, 10. 11).

Kako modro govori tu Salomon! Resnično, že tu na zemlji ne najde otrok sveta toli zaželenega miru in sreče. Veselo sicer navidezno, v resnici pa žalostno mu teko leta, dokler ne pride neizogibna smrt, na katero v svoji zaslepljenosti ni nikdar resno mislil. Nemirno in nesrečno je bilo njegovo življenje kljub vsem radostim sveta, ali še veliko nemirnejša in nesrečnejša je njegova smrt. Modrost sveta ga je tako preslepila in omamila, da tudi v svitu mrtvaške luči ne spozna svoje zmote, da se tudi v tem najresnejšem trenutku življenja ne zave, kako zelo da se je varal, ko je sledil vabilom laži - modrosti.

Modrost sveta ga je spremljevala v življenju, naj ga spremi tudi v večnost.

S svetom je živel, s svetom hoče umreti. Svetu je služil, svet naj mu da plačilo! — V mesu je sejal, v mesu bo žel pogubljenje.

In to je zadnje dejanje tragi-komedije, koje glavni junak je bil otrok sveta; dejanje, ki za njim ne pade zavesa nikdar, ker traja večno . . .

P. HUGO BREN:

Nekaj na še zgodovine tretjega reda.

dor je bral prvi članek v „Serafinskem koledarju“, ve, da naša, dasi katoliška domovina tretjemu redu ni bila vedno dobrohotna, ampak včasih tudi pisana mati. V takozvani prosvitljeni dobi ga je l. 1776. celo na smrt obsodila in to obsodbo l. 1782. tudi izvršila.

Ta žalostna usoda ni zadela tretjega reda samo slučajno ravno v prosvitljeni dobi, temuč tudi radi nje. Že iz tega se vidi, da je bila doba, v kateri se je to in še marsikaj podobnega zgodilo, le po imenu prosvitljena, v resnici pa zelo mračna in temna. Njeni zastopniki so bili podobni Harpasti, sužnji žene modroslovca Seneke. Ta je nenadoma oslepela, a je pri tem le tožila, kako so sobe vedno tako temne. Revica! Prav taki reveži so bili prosvitljenci. Čez mračnjaštvo drugih so zabavljali, nad njim so se zgražali, pa bi se morali nad seboj jeziti in zgražati, ker so zavrgli svitlo luč nadnaravnega razodenja in hodili le ob leščerbi razuma, ki je v primeri z ono k večjemu kakor lunina svetloba nasproti solnčni.

Prosvitljenci so bili oboževalci narave, naravnega spoznanja, naravnih pravic. Kar more človek z lastnim razumom doznati in dognati, to jim je bilo nekaj; kar nam je Bog razodel, to jim je bilo malo ali nič. Ker je človeškemu razumu država bliže kot sv. Cerkev, ona je namreč naravna zahteva razuma, ta pa ne, so bili oboževalci države, mejtem ko so Cerkev prezirali. Država jim je bila gospa, Cerkev dekla. Gospa ima zapovedovati, dekla pa ponižno vbogati, če ji je prav ali ne. Jožefinizem, ki je zadal smrtni udarec toliko bogoljubnim vstanovam in med njimi tretjemu redu, je sinček tega nauka. —

Privrženci te struje, ki so že s svojim imenom marsikaterega preslepili, so tako-le modrovali: Dokler je človek še nezaveden otrok, naj ga vzgoja le s sladkarijami za se pridobiva in z babbav straši. Če že kdo hoče, naj jih tudi pozneje, ko še zore z raznimi obljubljenimi darili skuša navajati k pridnosti. Za zrelega moža ali ženo bi bile take vade vender poniževalne. Enako, če je cerkev v temnem srednjem veku skušala verne po raznih z odpustki obloženih pobožnostih za se pridobiti, naj bo. Nič ne rečemo, če se tudi še sedaj s takimi pripomočki deluje mej kulturno zaostalimi narodi. Za kulturno zrele narode so to vsekako preživljena sredstva. Proč z njimi!

Ta prosvitljeni ali boljše mračnjaški duh, čegar domovina je Francija, dežela vseh novotarij, je začel sredi osemnajstega stoletja tudi po Avstriji strašiti. Sprva so morali biti njegovi aposteljni precej oprezni, kajti naša tedanja slavna vladarica, Marija Terezija, je bila globoko verna in sv. Cerkvi iz srca vdana. Ko so pa njene svetovavce za se pridobili, oziroma jim ta mesta priborili, so pa vedno predrznejši postajali, dokler niso pod Jožefom II.

in z njim zavlada, ter vprizorili omenjeni pogrom zoper razna, pobožnost goječa sredstva v Avstriji, čegar žrtev je postal tudi tretji red.

V maju l. 1769. so prosvitljeni gospodje dvorne pisarne cesarici vročili predlog, naj bi se božja pota in bratovščine omejile ali, kar bi bilo še boljše popolnoma odpravile, češ, da zahtevajo preveč, gmotnemu prospehu tako potrebnega časa in ob enem goje praznoverje. Cesarica je pustila predlog mesece ležati. Šele ko so ga dotični gospodje ponovili, jim je deloma ugodila. Dne 21. jun. 1773. je izšel dvorni odlok, ki mej drugim določa, da imajo zanaprej izostati vsa ona božja pota, razun v Marijino Celje, ki zahtevajo več ko en dan časa; da se brez deželno-vladnega dovoljenja ne sme nobena nova bratovščina ustanoviti, glede že obstoječih se mora pa natančno preiskati, če ni z njimi kako izžemanje denarja ali kaka druga nerednost v zvezi, v katerem slučaju naj se zatro.

Prosvitljenci so ta odlok kot nekak začetek nove dobe z veseljem pozdravili. Mej njimi je bil poleg drugih Kranjcev tedanji ljubljanski škof Karol Jožef grof Herberstein. Nekega dne pokliče k sebi ljubljanskega gvardijana P. Otona Spruka (Sprug) in vodjo tretjega reda P. Jeronima Markiliča na pomenek, kaj je vsled vladnega odloka s tretjim redom ukreniti. Že iz tega se vidi, da ni imel najboljšega mnenja o njem. Imenovana patra sta mu skušala dokazati, da dotični odlok tretjega reda sploh ne zadevuje, ker govori samo o bratovščinah, kar tretji red po ponovni izjavi papežev ni. Pa če bi tudi bil zapopaden v številu bratovščin, gotovo ni mej onimi, ki bi denar izžemal iz svojih udov. Tisti trije krajcarji na mesec, ki se pobirajo od vsacega za sv. maše in bolne ude menda še niso izžemanje. Kakih drugih nerednosti in nerodnosti, ki jih odlok omenja, pa tudi ni.¹

Ta gotovo opravičena obramba tretjega reda ni imela popolnega uspeha. O izžemanju denarja ali kakih drugih posebnih nerednostih v tretjem redu Herberstein ni mogel vladi sporočiti, pač pa jo je moral glede njegovega dostojanstva kot reda neugodno poučiti, zakaj vlada se je izrekla, da je tretji red šteti mej bratovščine.² Treba je bilo le še kako nerednost v njem odkriti, da bi ga uvrstili mej na smrt obsojene. Tisti, ki so to hoteli, niso bili dolgo v zadregi za njo.

Bilo je okrog porcijunkule l. 1774. Prosvitljeni vladni gospodje v Novem mestu so že zopet gledali prihajati velike množice ljudstva iz cele Dolenjske v mesto po odpustke. Ni jim bilo prav, češ čemu ta potrata časa, a prepovedati niso mogli, ker vlada dotlej glede porcijunkule še ni ničesar ukrenila. Pač pa so se hoteli ob tej priliki znositi nad tretjim redom. Na dan porcijunkule je dal okrajni glavar Ivan Karol pl. Classenau po novomeški mestni oblasti množico, ki je prišla po odpustke skupaj sklicati in ji prebrati razglas sledeče vsebine: Po cerkveno-vladnem ukazu ima svetni tretji red popolnoma prenehati. Kot red je namreč v smislu tozadavnega vladnega odloka smatrati le one tretjeredne skupščine, ki žive skupno življenje po samostanih pod pokorščino, v vboštvu in čistosti, ter nosijo samostansko obleko. Svetni tretji

¹ Chronicon Rudolfswertense T. III. p. 361. sq. — ² l. c. p. 363.

red je pa navadna bratovščina. Ob enem so odpravljeni tudi vsi njegovi prazniki, ter pod težko kaznijo prepovedani vsi shodi in vse pobožnosti ob delavnikih, kakor tudi vse denarne zbirke.¹

Ti gospodje, za katerimi je bil najbrž tedanji dolenjski arhidijakon,² so našli v tretjem redu nerednosti dovolj, da ga po postavi obsodijo v smrt. Toda njegovi zaščitniki frančiškani so bili družega mnenja. Ker je bila smrtna razglasitev le krajevna, so po pravici domnevali, da je tudi le krajevnega, tedaj nepostavnega izvora, kar se je tudi izkazalo. Tedanji novomeški vodja tretjega reda P. Bernardin Schrag se je v sporazumu s samostanskim predstojništvom obrnil na deželno vlado, priložil razglas novomeške okrajne oblasti in prosil pojasnila tozadevnega cesarskega ukaza, da more razburjeno ljudstvo pomiriti. Deželna vlada je nato okrajni oblasti najstrožje prepovedala kaj objaviti, če ji ni bilo ukazano ali vsaj dovoljeno, kakor tudi cesarske ukaze potvarjati. Tretji red naj pusti v miru! Če ni kaj v redu, naj se ne vtika samolastno vanj, ampak naj to prepusti komisiji za bogoljubne naprave.

Tako je tretji red zopet srečno ušel smrti. Žalibog, da ne za dolgo. Takoj naslednje, če ne že tisto leto, ga najdemo zopet na zatožni klopi. Dasi tudi to pot čisto po nedolžnem, je vendar njegov ugled vsled ponovnih očrnitev toliko trpel, da je tej zadnji obtožbi kmalu sledila vladna smrtna obsodba.

Tisti, ki je z zadnjo tožbo zapečatil njegovo usodo, ni bil nihče drugi, ko slavno-znani komendski župnik Peter Pavel Glavar.³ Morda bo kedo začudeno vprašal: Kaj on, ki je zapustil vse svoje lepo premoženje „za siromašno, bolno in pomoči potrebno človeštvo“? On, čegar plemenitost srca še danes oznanja bolnišnica v Komendi, poleg drugih bogoljubnih vstanov? Da prav on, tako stoji pisano v naši sodobno pisani samostanski kroniki v Novem mestu. Pa radi tega ga ne smemo prehitro in prestrogo obsoditi. Moramo prej premisliti, kako je vsa stvar bila.

Peter Pavel Glavar je kupil posestvo Lanšpreš na Dolenjskem. Prepuštvši dušno-pastirske posle svoje župnije namestniku Jožefu Tomelj, se je stalno naselil na tem svojem posestvu in se popolnoma posvetil gospodarstvu v velikem obsegu. Tista leta se je na Dolenjskem pojavila janzeniška struja, ki se je ogrevala in skušala še druge ogreti za staro-krščansko disciplino. V nočnih urah, kakor prve čase, so zbirali duhovniki te struje ljudi v cerkev, ter jim tam razlagali skrivnosti sv. vere, ter razne cerkvene običaje prvih krščanskih stoletij, posebno one glede nekdanje pokore, za katero so se pred vsem zavzemali.⁴ Mej poslušavstvom je bilo seveda največ žensk, katerim je ljudstvo nadelo ime — petrinarske tretjerednice.⁵

Stroga pokora prvih kristjanov jim najbrž ni posebno dišala. Tembolj so bile pa navdušene za vsakdanje sv. obhajilo. Še posebno se jim je dopadla nekdanja navada, da so se smeli verni sami obhajati in za čas sile še domov nesti Najsvetejše. Bile so ene misli, da bi se to zopet vpeljalo.

¹ L. c. p. 364 sq. — ² ibid. — ³ Gl. med drugim: Dr. J. Gruden: Zgodovina slov. naroda zv. 6. str. 950 sl. — ⁴ Chronicon l. c. p. 380. — ⁵ l. c. p. 363.

Pa ravno za prejemanje presv. Reš. Telesa so janzenisti zahtevali temeljite spokorne priprave. O pogostem ali celo vsakdanjem sv. obhajilu niso hoteli ničesar slišati. To je pa ženske jezilo. Kaj narede najbolj razborite mejnjimi? Same začno odpirati tabernakeljne in krasti ali posamezne sv. hostije ali cele ciborije, da morejo zadostiti svoji želji po pogostem sv. obhajilu. Take bogoskrunske tatvine so izvršile mej drugim v Št. Rupertu, na Veseli gori pri Št. Rupertu, kjer je bila takrat zelo obiskana božja pot, v Mokronogu, na Žalostni gori pri Mokronogu in v Stopičah.¹ Nekje v šentruperski župniji se še zdaj pravi „V Tronu“, ker so baje ondi imele te „bogoljubne“ tatvice presv. Reš. Telo spravljeno.²

Ko se je l. 1774., najbrž v drugi polovici, prvič raznesel glas, da je bilo na Veseli gori ukradeno Najsvetejše, so bile skoro gotovo „tercijalke“ krive, kakor še dandanes, če se kaj podobnega zgodi. Žalostno, toda umljivo je, če je sum padel na frančiškanske tretjerednice. Kajti očitno je bila tatvina naperjena proti janzeniški strogosti in skoposti glede sv. obhajila, kar je kazalo sled v tabor nasprotnikov janzeniških stremljenj. V tem taboru so imeli pa takrat pri nas frančiškani eno prvih besedi.³ Tretji red je bil brez dvoma na njih strani, kakor se spodobi. Torej jako mamljiva skušnjava za napačno sodbo in obsodbo. Umljivo je, pravim, če so ji nekateri podlegli.

Mej temi je bil tudi Peter Pavel Glavar. Ko bi se mu ne bilo tako mudilo, bi bil svojo zmoto kmalu lahko spoznal. Saj se je pri ponovnih slučajih ugotovilo, kake tretjerednice so to bile, ki so kradle Najsvetejše. Toda Glavar je takoj po prvem dogodku na samo cesarico naredil ovadbo, da je na Kranjskem oživela versko prenapeta, da krivoverska sekta srednjeveških beguin,⁴ kar je pripisovati na rovaš frančiškanskemu tretjemu redu.⁵ Sicer se je kmalu skazalo in cesarici dokazalo, da je bila ta ovadba, ki je obsegala še več drugih točk, brez podlage, vendar je tretjemu redu, kakor rečeno, zapečatilo usodo. Naš novomeški kronist meni, da je bila ravno ta ovadba vzrok vladnega odloka od dne 15. jun. 1776., s katerim je bilo za celo Avstrijo ukazano, da ima tretji red s sedanjimi udi prenehati.⁶ Prosvitljencem je bila ta smrt prepočasna. Leta 1782 so mu pri vladi poskrbeli še za en udarec, ki je pouzročil njegovo takojšno smrt.

¹ L. c. p. 380.

² Ivan Steklasa: Dol. novice 1915. št. 28.

³ Dr. Ivan Prijatelj v Zborniku Slov. Matice zv. IX. str. 11.

⁴ Beguine so se v srednjem veku imenovalе skupno živeče stare ženice. Njih vbožnice ali hiralnice so se polagoma razvile v na pol redovne hiše. Ker je v nje zašel krivoverski duh, so morali papeži ponovno vmes poseči. Papež Janez XXII. je l. 1319. onim beguinam, ki so sprejele vodilo tretjega reda prizanesel, druge je pa zatrl. A te se niso udale. Šele l. 1453. jih je papež Nikolaj V. spravil s sv. Cerkvijo, ter jim podelil pravice tretjega reda, kar je bilo pa temu le v škodo, ker v celoti niso nikoli imele veliko Frančiškovega duha. Za časa reformacije so šle večinoma z Lutrom.

⁵ Chronicon l. c. p. 382.

⁶ L. c. p. 380.

P. JERONIM KNOBLEHAR:

Francišškani v Sv. Deželi.

I. Francišškani v Sv. Deželi za časa križarskih vojskâ.

Ziva vera in bogoljubnost je gnala kristjane že v prvih časih krščanstva, da so hoteli v molitvi in pokori preživeti svoje dni na krajih, ki jih je Gospod Zveličar posvetil s svojim bivanjem, učenjem, trpljenjem in smrtjo. Puščavniške votline, lavre (skupna bivališča puščavnikov) in samostane menihov je imela Palestina že v prvih stoletjih krščanstva. Vkljub divjanju perzijskega kralja Kozroa (Chosroe) l. 616, ko je bilo požganih na stotine cerkvâ, kapel, svetišč in samostanov, vkljub nasilnostim arabskih kalifov v drugi polovici 7. stoletja do prihoda križarjev v 11. stoletju ni prenehalo meniško življenje v Sv. Deželi.

Večje zlo za krščanstvo, nego sta bila ogenj in meč v prvih stoletjih, pa je prineslo v tamošnje kraje krivoverstvo in razkolništvo v 5. stoletju. Takrat je zginila iz Palestine rimsko-katoliška cerkev: umekniti se je morala raznim verskim ločinam krivovercev. Menišтво pa ni zaspalo, temuč je, četudi zastrupljeno po krivoverstvu, životarilo dalje v mnogih armenskih, grških, koptovskih in drugih samostanih.

Šele cesar Karel Veliki je — okoli l. 800 — dobil od arabskega kalifa Harun er Rašida dovoljenje, da se smejo rimsko-katoliški menihi zopet naseliti v Jeruzalemu: prišli so benediktini in si postavili samostan, ki je deloma še ohranjen v poslopju nasproti vratom cerkve Božjega Groba, danes „Muristan“ (t. j. bolnišnica) imenovanem; dve sto let so ti menihi bogoljubno živeli na tem kraju, stregli romarjem in skrbeli za dušni blagor katoličanov, ki so bili rimskega obreda, dokler ni egiptovski kalif Hakim, tedanji gospodar Palestine, pregnal menihe in samostan požgal.

Koncem 11. stoletja so se križarji polastili Sv. Dežele. Menišтво po rimskem (latinskem) obredu se je zopet vrnilo v deželo: prišli so benediktini, cistercijani, premonstrateni, mnogi drugi novi redovi so vzrastli na tih sv. tleh. Toda niti sto let ni trajala krščanska oblast v tamošnjih krajih: l. 1187 je bilo uničeno „Jeruzalemsko kraljestvo“ z nesrečno bitko ob griču Hatin nad Genezareškim jezerom.

Kmalu nato so morali kristjani rimskega obreda zapustiti Sv. Deželo. Zastonj se je trudil nemški cesar Friderik Rdečebradec v tretji križarski vojski, da bi spet priboril zgubljeno deželo; le premirje za dobo 10 let je njegov sin Friderik II. mogel skleniti l. 1229 s kalifom Melek-el-Kamelom; ta je dovolil, da se smejo vrniti katoličani rimskega obreda v Jeruzalem in pokrajino, ki je kot prilično širok pas segala od Jeruzalema do Jafe ob Sredozemeljskem morju. Takrat se je vrnil v sv. mesto jeruzalemski patrijarh Gerold s kapiteljnom, z redovnimi kanoniki in menihi rimskega (latinskega) obreda. Takrat so se v Jeruzalemu naselili tudi frančiškani.

S tem pa ni rečeno, da jih ni bilo že prej tamkaj ali vsaj v Sv. Deželi. Prišli so prej tja, nego smo rekli, kot vojni kurati s križarji vred. Po mnenju frančiškanskega zgodovinarja iz 17. stoletja, P. Marijana Morone da Maleo¹ jih je sv. očak Frančišek sam pripeljal v Jeruzalem.

Da so bili frančiškani vsaj l. 1230 res že v Jeruzalemu, priča apostolsko pismo papeža Gregorija IX. z dne 1. febr. 1230 jeruzalemskemu patrijarhu, v katerem ta papež hvali „manjše brate“ zaradi njihove nesebičnosti, ki jo ima patrijarh priliko videti in občudovati nad njimi. Stanovali so najbrž blizu tam, kjer se dandanes časti 5. postaja sv. križevega pota, po spričevanju romarja dominikana P. Rikolda, ki je l. 1294 obiskal te sv. kraje.²

O vojnem dušnem pastirstvu frančiškanov med križarji govori apostolsko pismo papeža Aleksandra IV. z dne 19. marca 1257, v katerem papež omenja njihovo gorečnost v dušnem pastirstvu, omenja, da so vneto pridigovali v vojski proti Saracenom in pa da je nekaj teh bratov bilo ubitih zavoljo Jezusovega imena. V mislih je imel papež tiste frančiškane, ki so bili l. 1244 umorjeni od Karesmijanov, (srednjeazijskih tatarskih roparskih tolp).

V letih med 1244—1260 so imeli frančiškani mir pred Saraceni in še nekoliko ugleda pri njihovih sultanih. Leto 1260 pa pomeni začetek najhujšega preganjanja kristjanov sploh, posebej še frančiškanov v Sv. Deželi. To leto je zasedel prestol egiptovskih kalifov sultan Bibars, „steber mohamedanske vere, oče zmag“ imenovan, zaklet sovražnik „frankov“ t. j. kristjanov. Celih 17 let je trajalo njegovo divjanje proti krščanstvu. Požgal je svetišče na Taboru, cerkev Marijinega Oznanjenja v Nazaretu in oblegal močno trdnjavsko mesto Safed, katero je Jezus imel v mislih, ko je govoril ob Genezareškem jezeru o mestu na gori, ki se ne more skriti. (Mat. 5, 14). Dolgo so se branili Safedčani, slednjič so se morali vdati zmagovavcu. Bibars jim je pred predajo obljubil prost odhod, potem pa snedel besedo. Pred mestom zbranim kristjanom pošlje na večer selâ s poročilom: ako se čez noč ne premislijo in ne postanejo „saraceni“ t. j. mohamedani, jih čaka v jutru smrt. Bila sta med ujetniki tudi dva frančiškana: Fr. Jakob iz Puja (Anisio na Francoskem) in Fr. Jeremija iz Genove ter prijor templjarjev (palestinskega viteškega reda) Fr. Hugon. Ti trije so uboge kristjane bodrili k stanovitnosti v veri ter jih navduševali za mučeniško krono.

Naslednjega dne zjutraj izjavijo vsi ujetniki, da hočejo stanovitni ostati svoji veri in zvesti Jezusovemu imenu. Kmalu nato je tekel studenec krščanske krvi po safedskem hribu: 500 mož in veliko ženskih ter otrok je bilo pred mestom umorjenih; živi so ostali takrat le omenjeni trije redovniki in en kristjan, ki ga je Bibars izpustil z naročilom, naj gre povedat „frankom“, kaj se je v Safedu zgodilo. One tri pa je dal Bibars pripeljati pred se in jim zagrozil: „Vi ste druge zapeljali, da niso hoteli sprejeti saracenske vere: spreobrnite se vsaj vi trije, sicer vas čaka huda kazen!“ Oni pa so mu odgovorili: »Ne bojimo se tvojih kazni in smo iz ljubezni do našega Gospoda Jezusa Kristusa in njegove sv. vere pripravljeni vse muke pretrpeti!«

¹ Terra sancta I. Piacenza 1669, 17.

² P. Lemmens, »Die Franziskaner auf dem Sion« str. 9. in str. 17.

Nato se je začela muka: najprvo so jih žive odrli, nato bičali, potem pa obglavili. Trupla vseh teh mučenikov so Saraceni zvelkli v duplino blizu mesta Safed in vhod zamašili s kamenjem. Šele pred nekaj leti so sedanji Safedčani zopet našli duplino in v njej kosti teh mučenikov.¹

Isti sultan Bibars je razdejal od sv. Ludovika, francoskega kralja, frančiškanom sezidani samostan v Jafi, dalje mesto Arsuf (staro Apolonijo) ter Antijohijo; poleg mnogo kristjanov je bilo pomorjenih povesod v teh mestih tudi veliko frančiškanov.

Leta 1277 je umrl sultan Bibars v Damasku: o dveh njegovih naslednikih, sinovih, nam zgodovina ne poroča nič posebnega, pač pa pozna tretjega Bibarsovega naslednika sultana Kalauna (1279—1290) kot velikega krvoločneža. V mestu Tripolis v Siriji, severno od Palestine, je dal po boju in zavzetju mesta pomoriti vse moške kristjane, žene in otroke pa je prodal za sužnje. Frančiškanska zgodovina² poroča o nekem angleškem patru frančiškanku, ki je bil prej gvardijan v mestu Oksfed (Oxford), kako je med obleganjem mesta Tripolis navduševal kristjane: ko se je bil raznesel glas med branivci mesta, da se je nekje že trdnjavsko zidovje podrlo in da sovražnik sili v mesto, je pohitel ta frančiškan z velikim križem v roci na kraj največje nevarnosti. Neki Saracen mu odseka roko, s katero je pater držal križ: brž ga pobere z drugo roko in ne neha bodriti kristjanov, dokler ne pade in ga ne pomandrajajo kopita saracenskih konj. Ž njim je umrlo sedem drugih frančiškanov mučeniške smrti.³

Sin Kalaunov Ašraf je po smrti svojega očeta (l. 1290) nadaljeval razdejanje krščanstva v Sv. Deželi. Leta 1291 je prihrumel pred mesto Akri, severno od Karmela ob Sredozemljskem morju: po štirideset dnevnem obleganju je padlo v njegove roke. Med mnogimi drugimi mučeniki svetnega in duhovskega stanu je bilo tudi 14 frančiškanov in nekaj klaris, redovnic II. reda sv. Frančiška. Le-te so med petjem pesmi „Salve Regina“ (Zdrava Kraljica . . .), — potem ko so si nosove porezale in si s krvjo namazale obličje,³ da so bile celo Saracenom strašne za pogled, — prejele krono mučeništva in devištva pod mečem sovražnikov. Kmalu nato so Saraceni tudi v Tiru in Sidonu pregnali in pomorili med drugimi mnogo frančiškanov.

S tem je bil frančiškanski red za 40 sledečih let zatrt v Palestini. Prihajali so tjakaj sicer tudi v teh letih frančiškani kot romarji; tako je bil tam na priliko bl. Odorik (1320), dalje Irca brata Simon in Hugon (1322) in P. Anton iz Kremone (1327): od njih imamo nekaj popisov njihovega romanja v Sv. Deželo.

¹ Das hl. Land. Zeitschrift. 25. letnik (Köln) 121—126.

² Justinianus, Gesta Dei per Fratres Min. in Terra s. II. 454.

³ Ravnotam str. 108: septem fratres minores, dum ipsi constantes in fide Christi alios confortarent, a sarracenis duro martyrio trucidati fuerunt.

⁴ To so storile bodisi po posebnem navdihnjenju in razsvetljenju božjem, bodisi zgolj v dobri veri (ex bona fide), da jim je dovoljeno raniti in pohabiti se za ohranitev sv. čistosti. Cfr. Noldin, De praeceptis ed. quinta n. 322. pag. 331. seq. — Ured.

Pot v nebesa.

Premišljevanja o večnih resnicah in o trpljenju Jezusa Kristusa.

Spisal sv. Leonard Portomavriški, poslovenil P. Alfonz Furlan.

Drugo premišljevanje.

O važnosti človekovega namena.

Preudarjaj, o človek, kako važno je, da dosežeš svoj vzvišeni namen: na njem je vse ležeče! Zakaj ako dosežeš svoj namen, boš zveličan, boš večno srečen: imel boš vse, kar boš želel za svojo dušo in telo. Ako boš pa svoj namen zgrešil, boš izgubil svojo dušo in telo, Boga in nebesa; večno boš nesrečen in na veke pogubljen. To je tedaj opravilo nad vsa druga opravila, ki je edino koristno, edino potrebno, edino važno, da namreč Bogu služiš in dosežeš večno zveličanje. Ako bi tukaj na zemlji zgubil svoje posestvo, ti ostane še drugo; ako pravdo zgubiš, se moreš obrniti na višje sodišče; ako se v časni reči zmotiš, pogrešek še lahko popraviš — in ako bi tudi vse zgubil, nimaš vzroka zato se pritoževati, zakaj — hočeš ali nočeš — enkrat boš vendar moral vse zapustiti. Ako pa zgrešiš svoj namen, zgubiš vse dobro, nakoplješ si vse hudo in sicer za vso večnost, brez upanja, da bi se še kedaj tega rešil. „Kaj koristi človeku“, pravi Gospod, „ako si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?!“ — Edino to je naš opravek, da se zveličamo. Časne reči more drugi opraviti namestu tebe, ako sam nočeš; ali kdo bo mogel skrbeti za vzvišeno opravilo tvojega večnega zveličanja, aki ti sam na to ne misliš! — Ako se tega dela sam ne lotiš, kdo te bo zveličal?! Bog, ki te je ustvaril brez tebe, to je brez tvojega dela in prizadevanja, te noče zveličati brez tebe, to je brez tvojega sodelovanja. Ako se hočeš zveličati, moraš sam zase skrbeti, — in ako ne skrbiš, boš pogubljen. — O nesrečnež, toliko let sem služil temu goljufivemu in nezvestemu svetu! Kaj imam od tega? Dnevi življenja minejo, moje srce je v stiski in duša moja v strahu; Boga sem žalil, nebesa zgubil in pekel sem zaslužil. — O Bog, Oče luči, potegni me od tega hudobnega sveta k svoji ljubezni!

2. Preudarjaj, da premnogi to večno opravilo najbolj zanemarjajo. Na vse drugo mislijo, samo na svoje zveličanje ne! Čas imajo za vse, samo za Boga — ga nimajo; za vse si prizadevajo, samo za svojo dušo ne. Reci posvetnemu, da naj vsaki dan pol ure premišljuje, pa ti bo odgovoril: imam otroke, posestvo, opravila. O Bog! — Ali nimaš tudi ene duše, ki jo je treba zveličati! Mari si morebiti na tem svetu samo za to, da bi za ničernostjo begal in se ukvarjal z minljivimi rečmi?! Ne! Ti si dolžan svojega Stvarnika častiti in si pridobiti nebesa! Častihlepnež v evangeliju se je izgovoril, da zaradi posestva ne more priti na večerjo, — ki je (v priliki) predpoda nebes; — skopuh je rekel, da je vola kupil; nasladnež je rekel,

da se je oženil. Ali vsi ti nesrečni so bili ločeni od nebeške pojedinine. O da bi se ji ne bili odrekli! — Kako se morejo ljudje izgovarjati na otroke, posestvo, opravke, ko je treba delati za zveličanje lastne duše! — Kako nespartemno je vedno misliti le na to, kar bo tako hitro prešlo, nasprotno pa tako malo misliti na to, kar ne bo minulo nikoli? Moj kristjan, spominjaj se tega, kar te čaka; spominjaj se, da boš kmalu šel s tega sveta — v hišo svoje večnosti!

3. Premišljuj, kristjan, in govori sam sebi: Eno samo dušo imam, in ako to zgubim, zgubim vse; eno dušo imam: kaj bi mi koristilo, ako bi njo pogubil, in naj bi si pridobil ves svet! Ako bi bil imeniten mož, pa bi na ta način zgubil svojo dušo, kaj bi mi to pomagalo?! Če bi si pridobil veliko bogastva, ako bi pomnožil imetje svoje hiše ter preskrbel visoke častne službe otrokom svojim, pa bi po tej poti pogubil svojo dušo, kaj bi mi pomagalo?! — Ako bi užil vsako veselje, če bi se udeležil slehernega veselja, kaj mi bo pomagalo, ako bom svojo dušo zgubil?! — Kaj koristi visokost, nasladnost tolikim plemičem, zapovednikom, oblastnikom, tolikim bogatinom in nasladnežem, ki so živeli na svetu, zdaj pa so prah in pepel? Kaj koristijo ta slepila tistim, ki danes še žive med nami, jutri pa bodo že pričeli trohneti v grobu?! Veselje tega življenja očitvidno mine, radost prihodnjega življenja v nebesih pa traja brez konca. — Samo eno dušo imam, ta duša je sedaj še moja, toda ako jo bom po nemarnosti zapravil, bo zgubljena za vselej in te škode ne bom več mogel popraviti. Resno moram tedaj misliti na to, kako bi dosegel zveličanje. O koliko je od tega odvisno! — Kako drago bi moral enkrat plačevati svojo lehkomišljenost! — V svoje osramočenje pripoznavam, o moj Bog, da sem do zdaj živel v slepoti; zelo sem se oddaljil od tebe: nisem skrbel, kako bi svojo edino dušo rešil in zveličal. O preljubeznjivi Oče, pelji me na pravo pot, zveličaj me po ljubezni Jezusa Kristusa! Rad vse zgubim, samo da ne bom zgubil tebe, o moj Bog, svoje največje Dobrote!

Sad tega premišljevanja. Kadar boš skušan, poglej nebo, prosi Boga pomoči in reci: „Hočem se zveličati!“ Ako je slišal sv. Alojzij govoriti o časnih rečeh, je rekel: „Kaj koristi to za večnost? Kar ne koristi za večnost, za to nam je malo mar.“ Resno preudarjaj, da vse mine, samo večnost ne. Moja duša, kakšna bo tvoja večnost?! Nebesa ali pekel?!

Tretje premišljevanje.

O smrtnem grehu.

1. Prevdarjaj, da te je Bog ustvaril za to, da bi ga ljubil iz vseh misli in moči. Ti pa, o grdi nehvaležnež, si se predrznil puntati se zoper njega; obnašal si se do njega kakor nasproti kakemu sovražniku: zaničeval si svojega Gospoda! — Grešnik zapusti svojega Stvarnika, da se obrne k stvarem; zanikava Bogu oblast, zahtevati dostojno pokorščino; vzame mu krono z glave in jo tepta z nogami; vzdiguje roko, da ga bo vdaril po

obrazu; divja zoper njega in ga hoče umoriti s puščicami . . . Grešnik pravi Bogu — ne sicer z besedo, pač pa z dejanjem: „Pojdi spred mene, nočem te ubogati in služiti tebi, nočem te več pripoznavati za svojega Stvarnika; nič več te nočem imeti za svojega Boga! Moje razveseljevanje je moj bog; maščevanje je moj bog; moja lastna volja je moj bog!“ — O nesrečni grešnik, kolikokrat si se spuntal zoper Boga! Kaj žalega ti je vendar storil tvoj tako dobri Gospod?! Hudobno si ravnal. Kako si mogel storiti kaj tako zlobnega?! Kako si se predrznil zvršiti toliko hudobijo?! — Oj, spoznam svoje veliko hudodelstvo, ah škoda — prepozno. Iz ljubezni do svojega Boga obžalujem in sovražim vse svoje grehe, ker je Gospod vreden biti ljubljén! Zdaj sem ga pričel ljubiti, da ga bom mogel ljubiti za vselej in iz vsega srca!

2. Prevdarjaj, kako govori tebi Gospod: „Jaz sem tvoj Bog: iz nič sem te ustvaril; rešil sem te suženjstva hudičevega; ustvaril sem te za nebesa; odkupil sem te s svojo Krvijo . . . Zapovedujem ti, da spolnjuj moje postave. — Ti pa delaš greh in mi — s hudobnim dejanjem — odgovarjaš: »Ne, nočem spolnjevati tvojih zapovedi; nočem se znebiti svojih grehov; nočem povrniti tujega blaga; nočem se spraviti s svojim sovražnikom; vsled sramežljivosti se nočem spovedati zamolčanega greha; nočem zapustiti svojih grešnih navad; v svojem nerednem sklepu hočem še dalje živeti in streči svojim spačenim željam: česar Bog noče, to hočem jaz.« — O predrzni grešnik, ti si upaš Bogu reči: »Jaz hočem« ali pa »Jaz nočem«. Ti se predrzneš tako govoriti z Bogom, z večnim, vsemogočnim, z neskončnim in najvišjim Gospodom?! Veš, kaj si; veš pa tudi, kdo in kaj je Bog! More li Najvišji brez kazni prenašati, da ga tako zaničuje najnižji črv na zemlji?! O vi, nesrečni grešniki! — Ti se izgovarjaš, da sicer delaš greh, da pa ne misliš pri tem Boga žaliti, temuč samo sebi zadovoljiti. Oj grešnik, ti spadaš med tiste, o katerih govori apostol, da z besedami pripoznavajo Boga, z dejanjem ga pa tajé. Ne, z Bogom se ni šaliti; Vsevedni ne bo sprejel tvojega pregrešnega izgovora. — Ti praviš, da nimaš nič zoper Boga, takrat ko grešiš. Kadar bo pa Bog v svoji opravičeni jezi vstal zoper tebe in te pehnil v pekel, bo tudi on tebi rekel, da nima nič zoper tebe, temuč samo zoper tvoj greh! — O koliko boljše bi bilo za-te, če bi izbrisal svoje grehe in opral krivdo s solzami resnične pokore, s pravim kesanjem in ponižno spovedjo, ne pa se obteževal s tem pogubnim izgovarjanjem.

3. Premišljuj, kako zgubi duša s smrtnim grehom posvečujočo milost in prijateljstvo božje, kako postane božja sovražnica, kako je prekleta od Boga in kako pride v suženjstvo hudobnega duha. Greh vzame mir srca in pokoj vesti; duša je vedno zbegana, v strahu in nemiru, nešetokrat stiskana v srcu. Smrtni greh oropa dušo zaslužnja in vseh dobrih del ter jo stori nezmožno, da bi si še kaj zaslužila za večno življenje. Greh oslepi grešnikovo dušo, da živi v prepadu teme; njegovo srce pa stori tako spri-deno, da ga dobrote ne omehčajo, žuganje ne prestraši in nadloge ne spre-obrnejo. Nespokorjen greh vleče v nove grehe, pehà dušo v vedno večje siromaštvo in naposled jo pahne v popolno pogubljenje. Greh prinaša bo-

lezni, krajša življenje, greh je zakrivil nesrečno smrt. Vsled greha postajajo hiše ubožne, zgublja se bogastvo, izmirajo celi rodovi. Zaradi greha so potresi, kužne bolezni, vojske, draginja, povodnji, suša in vse nesreče. Ako greši duša, je izključena iz družbe nebeških meščanov, zgubi nebesa in zasluži pekel. Zaradi greha so bili uporni angeli pahnjeni iz nebes; vsled greha je bil Adam izgnan iz raja; zavolj greha je nastopil vesoljni potop; zaradi greha je bilo z žveplom in ognjem pokončanih petero grešnih mest. Vsled greha bi bile pokončane Ninive; zaradi greha so prišle velike šibe nad Egipt; zavolj greha je svet pretrpel neštevilne kazni in jih še trpi. O smrtni greh, o strašni greh, koliko ljudi si umoril s svojim trupom! — O moj Bog, jasno spoznavam, da so zaradi mojih grehov prišle nad mene velike nesreče, in pri svetlobi teh božjih resnic dobro vidim, da je moj greh vedno zoper mene. Večni Oče, po Jezusu Kristusu, prosim te, odpusti mi: iz vsega srca se kesam, da sem te žalil. Po svoji dobroti spremeni v blagoslov in usmiljenje prekletstvo, katero sem zaslužil. Pod tvojo vsemogočno roko se ponižujem in te prosim: daj se potolažiti po Gospodu Jezusu Kristusu! Ako me pa hočeš kaznovati po svoji pravičnosti, kaznuj me rajši v tem življenju in mi prizanesi z večnim trpljenjem!

Sad tega premišljevanja. Kadar te bo hudi duh skušal, pomisli, da boš zaslužil večno smrt in v enem trenutku zgubil vse pridobljeno zaslužje, ako bi privolil v greh. Da ne boš padel, beži pred vsako, tudi najmanjšo, grešno priložnostjo tako skrbno, kakor bežiš pred kačo! Ne nehaj nikoli priporočevati se prisrčno božji dobrotljivosti in zatekati se k Mariji! Govori samemu sebi: „umreti, ne pa grešiti! Oče, ki si v nebesih, ne vpelji nas v skušnjava!“

Pobožnosti in nekateri odpustki v februariju.

Do današnjih časov so se tudi pri nas ohranile razne pustne razvade. Res pobožne duše pa v pustnih dnevih obiskujejo presveto Rešnje Telo, da bi vsaj nekoliko zadostile za razžaljenje, katero napravljajo nemarni kristijani Kristusu na raznih pustnih veselich. V večjih župnijah izpostavljajo Najsvetejše na pustno nedeljo, ponedeljek in torek s pridigami ter skupnim svetim obhajilom, da bi verni v cerkev hodili in se ogibali pustnega norčevanja. Papež Benedikt XIV. je podelil popolni odpustek vsem, ki na tako imenovani „debeli četrtek“ (mali pust) ali na pustno nedeljo, ponedeljek ali torek obišejo

presveto Rešnje Telo, ko je te dni slovesno izpostavljeno, se spovedo, obhajajo in po papeževem namenu molijo za odpustek, katerega je potrdil papež Klemen XIII. dne 23. julija leta 1765. za vse cerkve in čase. Ako je v tvoji župniji vpeljana ta pobožnost, se je pridno udeležuj; ako pa ni, obiskuj te dni presveto Rešnje Telo sam in prosi Jezusa odpuščenja za toliko razžaljenja in moli za nesrečne grešnike in daruj zanje sveto obhajilo.

Na pepelnico pristopi ponižno k pepeljenju in začni skesan štiridesetdanski post.

Tretjega februarija je začetek 7 nedelj v čast sedem žalosti in sedem veselj sv. Jožefa s popolnim odpustkom.

Popolni odpustek za vse verne v frančiškanskih, kapucinskih in minoriških cerkvah:

1. februarija: bl. Andrej Konti, spoznavavec 1. reda. 2. febr.: svečnica. 3. febr.: bl. Odorik, spoznavavec 1. reda. 4. febr.: sv. Jožef Leoniški, spozn. 1. reda. 5. febr.: sv. Peter Krstnik in tovariši, japonski mučenci 1. in 3. reda. 21. febr. (ali 31. maja): sv. Angela, devica 3. reda. 22. febr.: sv. Marjeta Kortonska, spokornica 3. reda.

Vesoljna odveza je 2. februarija na svečnico.

Dopisi.

Iz mariborske skupščine III. reda sv. Frančiška.

O stanju in delovanju leta 1917.

Slovesen sprejem novih udov in obljub je bil trikrat: 1. januarja, 19. marcija in 29. junija. Na novo sprejetih je bilo v Mariboru (brez podružnic) 40, med temi 6 moških. Takih, ki so obljube napravili, je bilo v glavni zapisnik vpisanih 36, med temi 5 moških. Novinci so se vpisali v poseben zapisnik „za novince“.

Od nedelje, dne 4. marcija 1917 zvečer ob šestih, do četrta, dne 15. marcija zvečer do polu sedmih so bile svete duhovne vaje za ude tretjega reda v nemškem in slovenskem jeziku. Nemška premišljevanja je imel preč. p. Beno Ruß-Müller, frančiškan in ravnatelj tretjega reda v Gradcu, slovenska pa preč. p. Salvator Zobec, frančiškan in ravnatelj tretjega reda v Ljubljani.

Mesečni shodi v domači baziliki za Slovence, in v kapeli sv. Frančiška za Nemce so se redno obhajali.

Seje predstojništva so bile: 14. marcija, 18. marcija, 1. aprila, 17. majnika, 9. septembra, 9. decembra in 30. decembra 1917.

Poseben poduk novincev je bil v kapeli sv. Frančiška: 6. januarija, 2. februarija, 9. aprila, 17. majnika, 29. junija, 22. julija, 15. avgusta, 8. septembra, 4. novembra in 8. decembra 1917.

Kanonično so bile ustanovljene podružnice tretjega reda v sedmih župnijah (poprej jih je bilo že 34): 35. Sv. Ožbalt, dne 10. junija. 36. Zgornja Sv. Kungota, dne 24. junija. 37. Sv. Jurij ob Pesnici, dne 8. julija. 38. Spodnja Sv. Kungota, dne 2. septembra. 39. Brezno, dne 21. oktobra. 40. Zavrče, dne 28. oktobra. 41. Spodnja Polskava, dne 13. novembra 1917.

Na novo vpeljan je bil tretji red v tem letu v eni župniji: Sv. Anton na Pohorju.

Podružnice, ki še niso kanonično ustanovljene, s pooblaščenim dušnim pastirjem so do sedaj organizirane: 1. Majšberg. 2. Sv. Venčesl.

Podružnice, ki se na organizacijo in kanonično vstano-vitev pripravljajo, so v sledečih župnijah: 1. Središče, 2. Lembah, 3. Sv. Jakob v Slov. goricah, 4. Trbonje, 5. Sv. Primož na Pohorju, 6. Veržej, 7. Sv. Anton na Pohorju.

Razen mesečnih shodov za Slovence in Nemce v Mariboru, so bili shodi in vizitacije tretjega reda v sledečih župnijah: 1. Kamnica, dne 14. januarija, 2. Zavod čč. šolskih sester v Mariboru (za gojenke in služabnice), dne 18. februarija, 3. Zgornja Sv. Kungota, dne 4. marcija, 4. Sv. Marjeta ob Pesnici, dne 25. marcija, 5. Studenice, dne 15. aprila, 6. Velikanedelja, dne 22. aprila, 7. Ormož, dne 23. aprila, 8. Ruše, dne 29. aprila, 9. Sv. Barbara pri Vurbergu, dne 6. majnika, 10. Črešnjevce, dne 13. majnika, 11. Sv. Janž na Dravskem polju, dne 20. majnika, 12. Sv. Primož na Pohorju, dne 27. majnika, 13. Sv. Anton na Pohorju, dne 28. majnika, 14. Ljutomer, dne 3. junija, 15. Slivnica pri Mariboru, dne 7. junija, 16. Sv. Ožbalt, dne 10. junija, 17. Remšnik, dne 17. junija, 18. Brezno, dne 19. junija, 19. Zgornja Sv. Kungota, dne 24. junija, 20. Jarenina, dne 1. julija, 21. Sv. Jurij ob Pesnici, dne 8. julija, 22. Fram, dne 29. julija, 23. Sv. Peter pri Mariboru, dne 5. avgusta, 24. Sv. Lovrenc na Dravskem polju, dne 12. avgusta, 25. Puščava, dne 19. avgusta, 26. Svečina, dne 26. avgusta, 27. Spodnja Sv. Kungota, dne 2. sept., 28. Sv. Križ nad Mariborom, dne 16. septembra, 29. Sv. Ilj v Slov. goricah, dne 23. septembra, 30. Veržej, dne 30. septembra, 31. Hoče, dne 14. oktobra, 32. Brezno, dne 21. oktobra, 33. Zavrče, dne 28. oktobra, 34. Svetinje, dne 1. novembra, 35. Sv. Lenart pri Velikinedelji, dne 11. novembra, 36. Spodnja Polskava, dne 13. novembra, 37. Sv. Jurij ob Pesnici, dne 18. novembra, 38. Lembah, dne 2. decembra, 39. Selnica, dne 12. decembra, 40. Fram, dne 23. decembra 1917.

Izostala je vizitacija v letu 1917 v sledečih župnijah: 1. Sv. Martin pri Vurbergu, 2. Cirkovce, 3. Središče, 4. Sv. Miklavž pri Ormožu, 5. Sv. Bol-fenk na Kogu, 6. Sv. Jakob v Slov. gor., 7. Vuzenica, 8. Trbonje, 9. Ribnica na Pohorju, 10. Slovenska Bistrica, 11. Majšberg, 12. Makole, 13. Laporje, 14. Tinje, 15. Sv. Venčesl.

Naj bo še omenjen vesel napredek. Kar bi se že davno bilo moralo zgoditi, se je vendar enkrat letos doseglo, namreč: skupna vdeležba pogreba pokojnih udov. Prva skupna vdeležba pogreba se je vršila dne 26. aprila 1917, nagle smrti vmrle zgliedno pridne tretjerednice Neže Kolar. Na obvestilo predstojništva se je zbralo 45 udov z redovnimi znaki. Predstojnik sam g. Jožef Družovič je nosil krasni križ, last III. reda, ki se je dosedaj rabil samo pri slovesnem sprejemu novih udov in obljub. Sveto-vavka gospa Terezija Marko je glasno molila sv. rožni venec. — Kmalu potem dne 29. aprila se je vršil pogreb častivredne usmiljenke S. Helene roj. Eme Žurej. Preden je bila postala usmiljena sestra, je bila ud III. reda

mariborske skupščine. Njenega pogreba se je vdeležilo 107 udov z redovnimi znaki na prsih. Lep napredek. Udeleženci so si drug drugemu pravili, da si vsak želi, da bi nekoč tudi imel enak pogreb. — Pogreba našega dne 29. majnika umrlega vratarja fratra Aleša, ki je pred vstopom v samostan tudi bil ud naše skupščine, se je vdeležilo 190 udov III. reda. Bog daj, da bi se ta gorečnost ohranila in še pomnožila!

Ker je bila pri mesečnih shodih nabrana miloščina premala, da bi se za vsakega pokojnega uda dala služiti sv. maša, se je v tem letu vpeljalo, da vsak ud na leto odrajta 40 vinarjev v ta namen, da se po smrti od tretjega reda zanj naroči ena sv. maša. To velja le za ude glavne mariborske skupščine. Vsaka podružnica naj sama za se skrbi na enak način.

Do dne 31. decembra 1917 je bilo v Mariboru vpisanih (s podružnicami vred): 18.596 udov tretjega reda. Od teh je že umrlo 3814, najbrž še več, pa niso bili naznanjeni, 690 je takih, ki so ali sami izstopili, ali pa bili izključeni.

(Dalje prih.)

Iz tretjeredniške skupščine v Trziču na Gorenjskem.

Dovolite gospod urednik nekoliko prostora v cenjenem listu tudi naši mali skupščini. Mlada je, saj je bila cerkveno ustanovljena šele 3. decembra 1911, ali v resnici ima III. red sv. Frančiška v Trziču svojo zgodovino, ki sega daleč v preteklost.

Živeli so namreč tretjeredniki v Trziču v nekaki skupščini že od pamtiveka, kolikor je bilo moči dognati, gotovo že nekako od l. 1820 sem.

Verske razmere so bile v prvi polovici devetnajstega stoletja, kakor večinoma po celi Avstriji tudi v Trziču dokaj mlačne. K zakramentom so pristopali verniki le v postnem času in morda še v adventu, čez leto se pa ni spovedovalo niti v sobotah in ob nedeljah.

Umevno, da pri takih razmerah tretjeredniki niso smeli javno nastopati, celo prikrivati so morali svoje redovništvo. Nad vse težko so zadoščali določbi navodila glede mesečnega prejemanja svetih zakramentov. Ker jim je bilo to onemogočeno v domači farni cerkvi, so hodili posamič, skrivoma, po slabi gorski poti, v eno uro oddaljeno podružnico sv. Katarine v Lomu, koder je bival neki njim naklonjen duhovnik.

Tudi ni bilo dobiti takih knjig in časopisov, iz katerih bi bili črpali tretjeredniki poduk in izpodbudo. Pomagali so si na ta način, da so se shajali skrivoma pri kaki v verskih resnicah in tretjeredniškem življenju dobro podučeni somišljenici.

Večkrat take osebe niso podučevale in bodrile le sobrate in sestre, v čisljih so bile marveč tudi pri drugih ljudeh. Tako je živela neka tretjerednica, ki so jo nazivali po domače „Hantanjka“. Ne vem, je li bila vdova ali samica, preživljala se je skromno s pletenjem nogavic. Morala je pa biti jako razumna, skušena ženska, ki je ostala pri ljudeh v dobrem spominu daleč čez njeno dobo. Še desetletja po njeni smrti se je čestokrat slišalo: „Rajnica Hantanjka je rekla tako in tako.“

Ko je nastopil leta 1851 trziško župnijo Alojzij Košir, se je dokaj zboljšalo versko življenje in s tem tudi položaj tretjerednikov, vendar pa novi gospod župnik tretjerednikov ni podpiral, dasi jih tudi ni preganjal.

Tačas so imeli trziški tretjeredniki dobro oporo v patru Ferdinandu Götzlu, frančiškane iz Kamnika. On je hodil večkrat na le Trzič na

obisk k svoji tamkaj omoženi sestri in pri tej priliki na tihem obiskoval tretjerednike pri njih tajnih shajališčih. S primernimi govori jih je napeljeval k dobremu, spodbujal k vstrajnosti, jih blagoslavljal in jim delil vesoljno odvezo.

Še danes živi tretjerednica, ki se spominja prav živo zadnjega tacega shoda. Zbrali so se tedaj v tesni pritlični sobici pri neki samici, kakor nekoč kristijani v katakombah. Pater Ferdinand jim je pa govoril o zatajevanju tretjerednikov ter za zgled navajal sv. Katarino Sijensko, ki se je med tem, ko je zavživala kuhano jajce, trikrat zatajila.

Po smrti blagega patra (1866. l.) so bili prepuščeni zopet sami sebi. Prevzele so zopet poduk bolj inteligentne, nemščine večše sestre iz boljših krogov. Kar so brale med tednom iz raznih nemških nabožnih časopisov, so sporočale ob nedeljah zbranim tretjerednicam in tudi drugim osebam, ki so imele veselje za pobožno življenje. Delovalo se je prav v apostolskem duhu, zato so postali ti sestanki za celo faro bogat vir verskega življenja. Od tod se je razširjalo nebroj dobrih knjig, časopisov in koledarjev, uživala se je marsikaka bratovščina in prišlo mnogo lepega in hvalevrednega v navado. — Brat Anton.

(Konec prih.)

Sv. Križ pri Slatini, Štajersko. Izredno lepo pobožnost so nam priredili naš mnogozaslužni veleč. g. nadžupnik Franc Korošec v dnevih 26., 27. in 28. oktobra 1917. Te dni smo namreč imeli tridnevnicu za tretji red, ki so jo vodili č. o. gvardijan Ladislav iz Celja. Mnogo naukov so nam v svoji požrtvovalnosti položili na srce, da bi mogel naš tretji red procvitati. Gospod najvišji naj poplača tisočero na priprošnjo sv. Frančiška in Marije, brez m. spočete, varihinje tretjega reda, obema čč. gg. za vse milosti, ki smo jih prejeli po njih od ljubega Boga! Ob sklepu tridnevnic, 28. okt., je bil tretji red pri nas kanonično ustanovljen. Obljubo je storilo ta dan 24 udov. Naj jih Gospod potrdi, da bodo v dobrem napredovali! Na novo jih je bilo sprejetih 64. Dal Bog, da bi v dobrem ostali stanovitni! — V predstojništvo so bili poklicani: Za moške: predstojnik: Janez Šerbak, posestnik, Rajnkovec; namestnik: Anton Sajko, posestnik, Ceste; svetovavci: Janez Führer, posestnik, Pristavca; Jožef Belcer, posestnik, Velike Rodne; Jožef Zupančič, posestnik, Gornje Sečovo. — Za ženske: predstojnica: Neža Gaberšek, posestnica, Pernek; namestnici: Jozefa Karlin, šivilja, Tržišče in Antonija Drofenik, kmečka hči, Velike Rodne; svetovavke: Ana Ogrizek (Dolšakova), Magdalena Cmerek, Marija Tkalec, Matilda Bercko, Julijana Pecigos, Lucija Pelko.

Novomesto. O prazniku sv. Elizabete, zaščitnice III. reda, se je obhajalo v naši skupščini ponovljenje vsakoletnih duhovnih vaj. Dne 18. novembra sta bila poleg mesečnega shoda dva govora za žene, slovesen vsprejem in papežev blagoslov; 19. nov. na dan sv. Elizabete sta bila dva govora za dekleta, zopet vsprejem in papežev blagoslov. Pri prvem govoru je prečastiti g. voditelj dekleta navduševal za abstinenčni odsek, ki je v tukajšnji skupščini vstanovljen in ima v prvi in drugi vrsti dokaj udov, vkljub temu, da na Dolenjskem trta bogato rodi. — Redka slovesnost se je obhajala 18. nov. po drugem govoru, namreč blagoslovljenje novega tretjeredniškega križa, ki je dosedaj prvi na Kranjskem ter se bo rabil pri procesijah in pogrebih umrlih tretjerednikov. Križ je izredno delo, na eni strani je podoba Križanega in na drugi kip sv. Frančiška, ki razprostira svoji roki v ljubezni do Kristusa križanega, katerega je tako goreče ljubil, da mu je Gospod vtisnil znake svojih sv. Ran. Križ je stal 400 kron, kar se je po-

krilo s prostovoljnimi prispevki. Ob tej priliki se je ustanovil tudi odsek dobroteljnosti, čigar namen je podpirati siromake novomeške skupščine z živili in denarjem. Tretjeredniki so se teh pobožnosti udeleževali v obilnem številu. Bodi tukaj omenjeno, da imajo možje in mladeniči svoje mesečne shode in sicer prvo nedeljo v mesecu dopoldne s sv. mašo.

Razgled po serafinskem svetu.

† **M. Stanislava Skvarča.** V ljubljanskem uršulinskem samostanu je 28. decembra 1917 izdihnila blago dušo častita gospa M. Stanislava, jubilantinja, hišna prefektinja in večletna učiteljica vnanje uršulinske šole. Vrta pokojnica je bila rojena na Viru pri Domžalah 8. marca 1848, redovno obleno je prejela še ne osemnajst let stara 23. jan. 1865, s slovesnimi obljubami se je zavezala 14. marca 1872. — M. Stanislava je bila vsestransko izobrazena, zlasti je izborno poznala svetovno in slovstveno zgodovino; svoj čas je bila odlična slovenska pesnica, nabožne pesmi je priobčevala „Zgodnji Danici“, mladinske pa v „Vrtcu“. Z obsežno izobrazbo pa je združevala srčno globoko pobožnost, ki se je zlasti v dolgotrajni bolezni lepo in neprisljano razodevala v popolni bogovdanosti. Njeno hrepenenje po nebeški domovini je doseglo cilj in uteho. Dobri Bog podeli še mnogo tako vrlih ženâ našemu milemu narodu! —

Božičnica frančiškanskih gimn. klerikov v Kamniku. Na sv. večer je naša serafinska učea se mladina priredila lepo božičnico: govor, petje, deklamacijo ter primerno igro, ki jo je sestavil fr. Krizostom Sekovanič, uglasbil pa fr. Venancij Račič, oba osmošolca. Vse priprave za igro so naši gimnazijci sami napravili s prav skromnimi sredstvi, priprosto in ukusno. Ker je pričujočim sobratom vsa prireditve zelo ugajala, so navdušeni kleriki na željo pč. p. gvardijana božičnico ponovili v nedeljo 30. decembra 1917. Povabljeni gostje, pč. gospodje duhovniki in blagorodni gospodje meščani so bili zelo zadovoljni. Lep vtisek je napravil zlasti konec igre, ko sta dva angelja položila glavnemu junaku krono na glavo ter ga odpeljala v nebeški dvor. Enotna ideja: ljubezen do božjega Zveličarja in hrepenenje po miru je neprisljano odsevala iz raznovrstne vsebine programa.

Ingolstadtska Marijina mašna zveza s podružnim sedežem v Mariboru je imela dne 16. dec. 1917 slovesno zahvalno službo božjo. Darovali smo presv. daritev v čast brezmadežni Devici Mariji za vse žive in rajne ude naše zveze zlasti za tiste, ki se trudijo za njeno razširjanje ter za Nj. Veličanstvi, za cesarja Karola I. in njegovo prevzorno soprogo Zito. Do sedaj je na Slovenskem pristopilo 15.000 udov. Vsak sprejme dolžnost oskrbeti eno sv. mašo na leto. Imamo torej precej večje število družbenih sv. maš po slovenski podružnici, doteka nam po njej nov bogat vir milosti, ki nam zato daje upanje na lepšo, veselejšo bodočnost. Pripomniti pa moramo, da se mnogi, ki so bili v začetku prav goreči za to mašno zvezo, sedaj za njo nič več ne zmenijo, iz nekaterih krajev se že dolgo ... ni priglasil.

Prosimo torej mnoge naših sotrudnikov in pospešiteljev, naj se spomnijo svoje prve gorečnosti in naj ne pozabijo popolnoma na Marijino mašno zvezo in njeno razširjanje! Vsak, ki pridobi novega uda, stori zaradi sv. maš veliko za čast božjo in češčenje Marije Device. —

Bratovščina N. lj. Gospe presv. Srca v baziliki Matere milosti (ali frančiškanski cerkvi) v Mariboru se je pobožnemu slovenskemu ljudstvu hitro priljubila. Pristopilo ji je v prvem letu 3100 udov. Mnogi Marijini častivci so nam poslali po 20—60 udov, ki so jih nabrali. Pa je ta bratovščina tudi jako primerna sedanjim hudim časom. Kdo ne bi zdaj rad iskal pomoči in tolažbe pri N. lj. Gospe presv. Srca, ki se imenuje „upanje obupajočih“?! Zagotovimo si pa njeno vsemogočno priprošnje pri presvetemu Srcu Jezusovem gotovo s tem, da pristopimo k njeni bratovščini ter jo tako vedno, ne samo v sili, častimo. Da se morejo in znajo njeni častivci tej mogočni „zakladničarki presv. Srca Jezusovega“ tem boljše priporočati, smo izdali tudi majhno molitveno knjižico z naslovom: „Naša ljuba Gospa presv. Srca — Upanje obupajočih.“ Stane vezana 60 vin. (po pošti 70 vin.) in je dobiti v frančiškanskem samostanu v Mariboru, kjer se sprejemajo tudi novi udje v bratovščino.

Angeljsko pozdravljenje. Anglikanska „družba sv. Petra in Pavla“ se goreče trudi, da bi se zopet vpejale katoliške navade na Angleškem. S posebno gorečnostjo se ta družba trudi zdaj vpeljati zvonjenje za angeljsko pozdravljenje. Z razglednicami, oklici, plakati na cerkvenih vratih, z raznimi spisi i. t. d. si skušajo pridobiti somišljenikov in ne brez uspeha. Mnogim anglikancem je zelo všeč ta katoliška pobožna navada, z veseljem poslušajo zvonjenje angeljskega pozdravljenja.

Novo kongregacijo za orientalske cerkve je ustanovil sv. oče, da bi na ta način povzdignil stare orientalske cerkve k novemu sijaju. Papež je izdal v ta namen dva posebna pisma. V prvem določa 1. december 1917. kot dan, ko je pričela delovati nova kongregacija. V drugem pa naznanja vsem vernikom vshodne cerkve, da je sam prevzel vodstvo kongregacije, da bi s tem jasno pokazal, kako rimska cerkev nikakor ne misli podvreči si vshodne cerkve, marveč da jo smatra sebi popolnoma enako. „Cerkev Kristusova“, tako poudarja papeževo pismo, „ni ne latinska, ne grške ne kakršnekoli druge narodnosti, ampak le katoliška.“ V ta namen bodo tudi svetovavci (konzultorji), prideljeni novi kongregaciji, vzeti deloma iz cerkve grškega, deloma rimskega obreda.

Čéstohova. Pred kratkim je bil v svetovnoznani poljski božji poti Čéstohovi, ki je danes pod avstrijsko upravo, odstranjen kip ruskega carja Aleksandra II. Poljski kmetje so bili svoj čas pod rusko oblastjo prisiljeni postaviti svojemu največjemu zatiravcu ta spominik prav blizu Čéstohove, koder so morale vse procesije iti mimo. Zdaj je naš cesar ob priliki, ko je upostavil poljski regentski svet, podaril staroslavni božji poti lepo soho Matere božje, ki bo zdaj postavljena na mestu ruskega spominika. V resnici vrlo spričevalo za našega cesarja!

Katoliški misijoni na Kitajskem. V vaticanskem dnevniku „Osservatore Romano“ je bilo priobčeno pismo apostolskega vikarja Kler-Benanda (Clerc-Benand) v vshodnem Kiang-si. Apostolski vikar poroča, da se vkljub težkim časom njegov misijon ugodno razvija. Tako je mogel zadnje leto posvetiti dve novi cerkvi. Eno v Jungshamu v čast našemu Zveličarju in eno v Ingtau (Ing-tau) v čast lurške Matere božje. Vsaka cerkev ima svojega duhovnika in nad tisoč vernikov. Novi predsednik Lihuenjung (Ly-huen-jung), ki je bil izvoljen po smrti Juanšikaja, je dober in pošten človek, le žal, da ima ministre, ki ne gledajo na družega nego na to, kako bi si nagrabili več denarja.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. pokojni udje **tretjega reda**

1) skupščine celjske:

Celje: Šimon (Frančišek) Gril, Jozefa (Klara) Hudej; Teharje: Terezija (Marija) Vrečar; Št. Jurij: Neža (Antonija) Guzej, Ana (Marija) Pahovec; Dramlje: Marija (Klara) Vengušt; Št. Rupert: Matija (Frančišek) Klejs, Ana (Serafina) Zorko; Sladkagora: Ana (Frančiška) Gradišnik (49 l. v redu); Zibika: Rok Kerhlanke; Konjice: Jozefa Grašič; Griže: Marija (Delfina) Rečko, Peter (Frančišek) Pajk; Gotovlje: Katarina (Veronika) Pernovšek, Neža (Terezija) Cvikl; Polzela: Elizabeta (Klara) Jelen; Vojnik: Marija (Jozefa) Špejs, Terezija (Elizab.) Stolec, Marija (Angelina) Pristovšek; Vitanje; Marjeta (Marija) Špegel, Neža (Ana) Gorjansk; Čadram: Marjeta (Magdalena) Korošec; Št. Pavel: Justina (Klara) Lapan; Dol: Uršula (Marija) Draksler; Novacerkev: Marija (Frančiška) Jekl; Šmarje: Marija (Cecilija) Galič. — Vseh skupaj v starem letu 1917 umrlih je 318, na novo sprejetih pa 676.

2) skupščine mariborske:

Maribor: Častita S. M. Eleonora Pirnat, šolska sestra, umrla v Ljubljani dne 29. decembra 1917. Jozefa Mohr; Sv. Lenart pri Veliki nedelji: Ana Rošker, Jera Radek, Anton Lah, Janez Megla, Helena Lah, Marija Beznak, Julia Dovečar, Marija Erhatic, Vid Bezjak, Marija Kukovec, Alojzija Širc, Jera Veselič, Julijana Hergula, Vincenc Preac, Simon Podplatnik, Jožef Munda, Apolonija Večerjevič; Selnica ob Dravi: Kristina Pajnik, Katarina Volker, Jozefa Grušovnik, Terezija Ančak, Marija Lesjak, Ivana Požun, Marjeta Hausenbach, Marija Kaiser, Franc Dobaj; Puščava: Miha Hostnikar, Frančiška Reinisch; Ptuj: Jozefa Drobnič; Fram: Alojzija Mom, Urša Razboršak, Marija Pungartnik.

3) skupščine svetotrojiške:

Sv. Ana: Marija Bauman; Sv. Trojica: Ana Pirker, Marija Štelcar; Sv. Benedikt: Jera Rojs; Tišina (Ogrsko): Barbara Flegar; Górenja Léndova (Ogrsko): Jožefa Gombač; Sv. Lovrenc: Franc Novak (padel na bojišču); Kapela: Marija Pelcl; Vurberg: Ana Budigam; Sv. Urban: Ludovik Fras (padel na bojišču), Marija Simonič (52 l. v III. r.); Sv. Anton: Marija Košar; Belatinci (Ogsko): Ana Vukovič; Sv. Rupert: Marija Beznak; Mala Nedelja: Ivana Lorenčič.

4) skupščine nazarske:

Šoštanj: Antonija Potočnik; Luče: Neža Zamernik; Paka: Barbara Korbar, Neža Klinar; Št. Pavel: Marija Krašovec, Marija Breclj; Šmartno pri Velenju: Terezija Krezman.

5) skupščine škofjeloške:

Škofja Loka (župnija): Helena (Marjeta Kort.) Stanonik, Elizabeta (Ana) Alič, Helena (Magdalena) Fermantin, Marijana (Jozefa) Kržišnik, Frančiška (Antonija) Fik, Frančiška (Marija) Fojkar, Uršula (Elizabeta) Primožič, Mina (Hijacinta) Dolenc, Jožef (Anton) Ozebek, Marija (Ana) Jenko, Helena (Marija) Hafner, Marija (Ana) Rahnè, Frančiška (Elizabeta) Mravlja, Helena (Roza) Čarman, Marija (Ana) Demšar, Neža (Elizabeta) Svoljšak, Marija (Neža As.) Svoljšak, Marija (Frančiška) Langerholc, Katarina (Elizabeta) Krajnik, Ana (Barbara) Jakomini, Gašpar (Frančišek) Čarman, Marija (Terezija) Jereb, Marija (Marj. Kort.) Arhar, (vsprejeta v Kranju), Marija (Magdalena) Krmelj; Stara Loka: Marjera (Elizabeta) Hafner, Marija (Angela) Jelovčan, Ivana (Klara) Bogataj, Miha (Agata) Jamnik, Terezija (Marjeta) Mlakar, Marija (Katarina) Golob, Apolonija (Elizab.) Hafner, Uršula (Elizabeta) Zelenc (vsprejeta v Ledinah); Reteče pri Škofji Loki:

Marija (Neža) Jenko, Frančiška (Klara) Križaj; Sora: Marijana (Uršula) Polenšek, Marija (Elizabeta) Erbežnik; Mavčiče: vlč. g. Valentin (Jožef) Klobus, bivši župnik v Mavčičah, † na Goričanah, Marija (s. Uršula) Draksler, Marija (Terezija) Kozjek, Ana (Frančiška) Ovčjak; Šmatno pri Kranju: Jakob (Anton) Benedik, Marija (Antonija) Porenta, Marija (Brigita) Žibert, Marija (Elizabeta Polak, Helena (Jožefa) Dulanski, Katarina (Marija) Berčič, Mihael (Frančišek) Stare; Polhov Gradec: Neža (Marija) Cankar, Ana (Jožefa) Cankar; Žiri: Marija (Klara) Bočnar.

6) skupščine ljubljanske:

Katarina Resnik-Šterlekar, Jakob Albrecht, Marija Petrovčič. — Iz Drežnice (na Goriškem): Katarina Rakušček.

7) skupščine idrijske:

Neža Novak, Marija Poljanšek, Katarina Božič, Marija Tratnik.

8) skupščine kamniške:

Kamnik: Marija Kimovec, Marija Malenš; Visoko pri Šenčurju: Barbara Vreček.

II. pokojni udje **armade sv. Križa**:

Marjeta Rovšnik in Apolonija Ropas, Braslovče; Marija Turk, Št. Jernej; Jožefa Drev in Neža Kranjc, Št. Ilj pri Velenju. Priporočajo se udom armade sv. Križa v molitev!

Dalje se priporočajo v molitev:

Neka oseba v velikih stiskah. Neka tretjerednica svojega očeta, da bi po več letih enkrat opravili dobro sv. spoved in prejeli sv. obhajilo ter za mir v domači hiši. Neki tretjerednik na Brezju se priporoča v molitev za ozdravljenje. Tretjerednica iz Noveštife priporoča na čast presv. Rešnji Krvi Jezusovi, sv. Antonu Padov. in vernim dušam v vicah dve osebi za spreobrnjenje in v dober namen. Neka oseba na čast Mariji, Materi milosti in sv. Jožefu za srečno zadnjo uro. Vsem tretjerednikom bodi priporočen v molitev neki vojak, da bi dosegel milost vere in da ne bi obupal. Neka oseba priporoča pokojno mater, sebe za časno in večno srečo, brate in sestre, žive in pokojne sorodnike in več vojakov, posebno enega, da bi se vrnil na pravo pot in opravil dobro sv. spoved. Več oseb, ki so umrle nagle smrti. Vojaki, zlasti tretjeredniki, begunci in umirajoči. Vse prošnje, ki še niso bile uslišane.

Zahvala za uslišano molitev.

Prisrčna zahvala presv. Srcu Jezusovemu, Mariji svetogorski, sv. Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu za uslišano molitev v neki važni zadevi. B. A.

Darovi.

Armada sv. Križa. — Darovi udov (Armade sv. Križa) za Sv. Deželo v decembru 1917: Jožef Kern, Topolšica pri Šoštanju 30 60 K; Neža Kraševc, Markovec pri Rakeku 17 K; Marija Bukovec, Topol pri Medvodah 14 K; Neža Žurman, Ljubljana 20 K; Terezija Kern, Stiška vas 28 K; Jožefa Udovč, Št. Rupert 5 K; Urša Huoklin, Št. Jernej 11 K; Marija Kolšek, Braslovče 19 K; Marija Miholič, Harsliget 158 K; Frančiška Ambrož, Velike Dole pri Zatičini 3 K; Helena Šajno, Knežak 30 50 K; Urša Bizjan, Moravče 18 K; Terezija Jakše, Razdrto 25 K; Alojzija Čuješ, Ljutomer 24 K; Neža Hra-

šoveč, Markovec pri Rakeku 3-40 K; Marija Strahovnik, Velen e 30 K. — V zakristiji v Kamniku se je nabralo: 3 K.

Za kitajski misijon: Korbar Franc, Zagreb 10 K. Neimenovana v Škalah (po preč. p. Kerubinu) za odkup 2 deklic, ki se naj imenujeta Marija in Ana 60 K. — Neimenovana od sv. Frančiška (po preč. p. Kerubinu) za odkup dečka, ki se naj krsti na ime Frančišek Ksaverij 30 K. Suhadolc Ana za dečka z imenom Jožef 26 K. Neimenovana za dečka z imenom Tomaž 30 K, za dve deklici, ki se naj imenujeta Helena in Jerica 60 K, skupaj 90 K. N. Fr. za dečka z imenom Frančišek 40 K. J. Ant. za deklico z imenom Antonija 20 K. Pirc Ivana za dečka z imenom Anton 20 K. Neimenovan (po preč. p. Kerubinu) za odkup dečka in deklice, ki se naj imenujeta Matevž in Marija 40 K.

Za frančiškanske misijone: Janez Ozebek, Slap ob Idriji 100 K.

Za afrikanske misijone: Prašnikar Jakob, za 2 otroka, ki se naj krstita na ime Jakob in Martin 60 K. Katarina Marčun, za zamorskega otroka, ki se naj imenuje Janez 40 K. Ana Ivančič 10 K. Neimenovana iz Preserja za odkup dveh zamorskih otrok, ki se naj krstita na ime Jožef in Marija 80 K.

Za Sv. Goro: Kušar Frančiška, Mengeš 50 K.

Za cerkev in samostan v Brežicah: Neimenovan (v naši zakristiji) 100 K; Montenari Ana, Radeče 10 K; Aljančič Terezina, Lukovica 9 K; neimenovan, Ljubljana 5 K; Čop Minka, Bled 4 K; Rezec Jera, Laški trg 4 K; Humar Ana, Trst 5 K; Bizjak Jernej, Ljubljana 2-50 K; Klinc Terezija, Zdenska vas 2 K.

Za Marijino mašno zvezo: Prodan Janez in Vidmar Ivana, Teodo, Dalmacija 2 K.

Za kruh sv. Antona smo prejeli iz Nazareta 20 K.

Vsem dobrotnikom: Bog plačaj z v. čnimi darovi!

Vodstvo armade sv. Križa med Slovenci se v imenu generalnega komisarijata Sv. Dežele na Dunaju zahvaljuje za darove, vpslane v letu 1917 in prosi, naj bi pospešitelji in pospešiteljice opomnili stare ude na določilo vsprejemne knjižice, str. 7: »tudi naj podeli vsak ud vsako leto kak milodar za potrebe Sv. Dežele«. V eni izmed prihodnjih števil »Cvetja« bomo mogli že bolj podrobno povedati, koliko je do sedaj vojska storila škode na svetiščih in njihovim varihom, ki jo bo treba seveda popravljati katoliškemu svetu, ker razkolniki in protestantje tega gotovo ne bodo storili. — Armado sv. Križa priporočamo vernikom; njen namen je z molitvijo in prostovoljnimi darovi podpirati svetišča in njihove varihe v Sv. Deželi. Nove ude sprejemajo v ta namen od vodstva pooblaščenih pospešitelji ali pospešiteljice. Kedor bi hotel sprejeti ta bogoljubni opravke, naj se obrne na Vodstvo armade sv. Križa v Mariboru, Štajersko, frančiškanski samostan, ali pa tudi na Upravništvo »Cvetja« v Kamniku, Kranjsko. — Vsaka skupina (12 udov) ima pravico na brezplačno »Cvetje«, če je zahteva po svojem pospešitelju ali pospešiteljici.

Udje tretjega reda, nabirajte stare znamke!

Stare znamke kupujejo trgovci na težo, in sicer kar na kilograme. Iz tega sledi 1) le če **kolikor mogoče vsi** pridno donášate svoje male prispevke, se bo dalo ž njimi kaj zdatnega doseči za misijone; 2) nikakor ne kaže, da bi stare znamke odluščili, ampak morate jih **izrezati**. Bolj ko izrežete **širok rob** s staro znamko, tem lepša se ohrani, tem laglje jo odluščijo tisti, ki jo res zase potrebuje. — Stare znamke oddajte v bližnjem samostanu ali jih pošljite naravnost

„Upravi Marijine mašne zveze“

frančiškanski samostan, Maribor ob Dravi (Štajersko).